

**PROJEKTI nro HOME/2012/ISEC/AG/4000004321 ”Olemassa olevien kaupunkisuunnittelu-,
kaavoitus- ja rikollisuudenehkäisymenetelmien kehittäminen ja uusien käyttöönotto
elinympäristön turvallisuuden parantamiseksi (CPTED)”**

Yhteisrahoitettu Euroopan unionin rikosten ennalta ehkäisyn ja torjunnan ohjelmasta

CPTED-KURSSIN JULKAISU

Tallinna 2015

1	JOHDANTO.....	3
2	RIKOLLISUUDEN EHKÄISY YMPÄRISTÖN SUUNNITTELUN KEINAIN.....	5
3	KÄYNNIT CPTED-KOhteissa.....	9
	Moduuli III Tampereella 26.–29.8.2014	9
	Muotialan alue	9
	Liikennetiedot ja valvontakeskus	11
	Tampereen keskusta.....	11
	Moduuli IV Alankomaissa 29.9.2014–1.10.2014	13
	Bijlmermeer	13
	IJburg	16
	Alkmaar; poliisin ohjeiston mukaiset asuinalueet.....	17
	Zaandam.....	18
4	TAPAUSTUTKIMUKSIA KUSTAKIN MAASTA.....	20
	Moduulin II tehtävänanto.....	20
	Suomi.....	21
	Liettua	27
	Latvia	38
	Viro	50
	Moduulin VI tehtävänanto	58
	Suomi	59
	Liettua	71
	Latvia	82
	Viro.....	95
5	ODOTUKSET	107

1 JOHDANTO

Rikollisuuden ehkäisy kuuluu Euroopan unionin prioriteetteihin. EU:n jäsenvaltiot etsivät jatkuvasti tehokkaimpia keinoja vähentää rikollisuutta ja lisätä yhteisöjen turvallisuudentunnetta.

Kaupunkisuunnittelu ja ympäristön suunnittelu muodostavat erittäin merkittävän osan rikollisuuden ehkäisystä. Tilaisuudet rikosten suorittamiseen vähenevät ja elämänlaatu paranee. **Projektin Olemassa olevien kaupunkisuunnittelu-, kaavoitus- ja rikollisuudenehkäisymenetelmien kehittäminen ja uusien käyttöönotto elinympäristön turvallisuuden parantamiseksi (osana Rikollisuuden ehkäisy ympäristön suunnittelun keinoin -ohjelmaa (Crime Prevention Through Environmental Design Program, CPTED))** on toteutettu yhteistyössä 11 kumppanin kanssa Virosta, Latviasta, Liettuasta ja Suomesta:

1. Viron poliisi- ja rajavartiolaitos – koordinaattori
2. Suomen poliisi
3. Latvian poliisi
4. Liettuan poliisi sisäministeriön alaisuudessa
5. Viron oikeusministeriö
6. Viron sisäministeriö
7. Viron sisäisen turvallisuuden akatemia
8. Viron naapurivalvonta
9. Viron kaupunkiliitto
10. Harjun maakunnan hallinto (syyskuuhun 2014)
11. kansalaisjärjestö Pro-Police Latvia

Projektin päätavoitteet olivat:

1. olemassa olevien CPTED-menetelmien kehittäminen osallistujamaissa
2. osallistujien ammatillisten tietojen lisääminen CPTED:stä
3. verkostojen luominen yhteistyön parantamiseksi ja hyviä toimintatapoja koskevien tietojen vaihtamiseksi
4. oppimateriaalin ja alan käsikirjojen valmistelu poliiseja varten

Oletuksena on, että projektin toteutuksen jälkeen CPTED-malli otetaan käyttöön kaikissa osallistujamaissa ja sisällytetään poliisien koulutukseen. Projekti tukee Euroopan unionin neuvoston päätelmää 8094/11 (2011), joka kannustaa poliisia ottamaan CPTED:n filosofian ja periaatteet käyttöön kaikissa Euroopan unionin valtioissa¹; Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin (CLRAE 1997) julkilausuman suosituksia (erityiskoulutus poliiseille, jotta he voisivat antaa alueellisille ja paikallisille viranomaisille ja ammattisuunnittelijoille tietoja rikollisuuden ja

¹ <http://www.veilig-ontwerp-beheer.nl/publicaties/draft-council-conclusions-on-encouraging-cpted/view>

rakennetun kaupunkiympäristön suhteesta); Viron asuntosektorin kehitysstrategiaa 2008–2013 (virkamiesten koulutus CPTED-asioissa ja ohjeiden laatiminen); eurooppalaisen standardin CEN/TR 14383-2 (aiemmin ENV 14383-2:2003), jossa viitataan rikollisuuden ehkäisyyn kaupunkisuunnittelun ja rakennusten suunnittelun avulla, parempaa käyttöä.

Projektin aikana osallistujat osallistuivat seuraaviin toimintoihin: aloitus- ja päätöskonferenssit, 6 koulutusmoduulia sekä kansalliset koulutukset kussakin osallistujamaassa.

Tämä julkaisu on yksi projektin tuloksista, ja sen ovat laatineet kaikki osallistujamaat yhdessä. Kyseessä on projektin yleiskatsaus, joka sisältää johdannon CPTED:n periaatteisiin, CPTED-tapaustutkimukset kustakin osallistujamaasta, yleiskatsaukset vierailuista Tampereelle (Suomi) ja Amsterdamiin (Alankomaat) sekä kunkin maan osalta yhteenvedon CPTED:n soveltamisesta tulevaisuudessa.

Kaikkiaan 60 osallistujaa on toiminut opiskelijoina tässä projektissa. Monet heistä ovat suorittaneet kirjallisia töitä asiantuntijoiden ja tämän kurssin johtajien opastuksella. Nämä työt muodostavat nyt osan tästä julkaisusta ja ovat mahdollistaneet toimituskunnan työn.

Kunnioitavasti

Toimituskunnan jäsenet

Matti Airaksinen, Suomi

Marge Tamme, Viro

Ülle Vanaisak, Viro

Tarmo Roosaar, Viro

Kristel-Liis Kaunismaa, Viro

Lidija Legzdina, Latvia

Arunas Paulauskas, Liettu

2 RIKOLLISUUDEN EHKÄISY YMPÄRISTÖN SUUNNITTELUN KEINAIN

Rikollisuuden ehkäisy ympäristön suunnittelun keinoin (*Crime Prevention Through Environmental Design*, CPTED) on monta alaa yhdistävä pyrkimys vaikuttaa rikolliseen käyttäytymiseen ympäristön ja kaupunkisuunnittelun keinoin.

CPTED-strategiat perustuvat mahdollisuuteen vaikuttaa rikollisten päätöksentekoprosesseihin, joita rikolliset teot seuraavat. Kaupunkiympäristön ja yleisen turvallisuuden yhteydestä puhui ensimmäisen kerran antropologi Jane Jacobs kuuluisassa teoksessaan *The Death and Life of Great American Cities*, joka julkaistiin vuonna 1961.

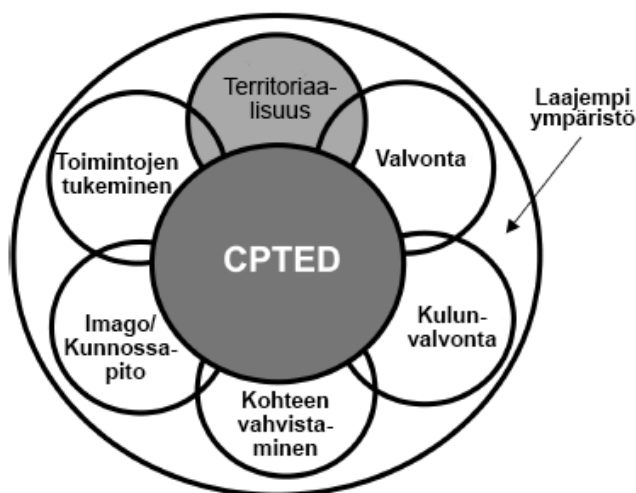
Jane Jacobsin teoriassa on kaksi peruseriaatetta: 1) kadulla oleva silmä (toiminnan, liikkeen olemassaolo, kadulle aukeavat rakennukset, sen ylle avautuvat ikkunat) on ensisijainen turvallisuutta lisäävä tekijä; 2) kaupungin turvallisuus riippuu territoriaalisesta identiteetistä: ihminen puolustaa ja kunnioittaa paikkaa, joka kuuluu hänelle.

Pääperiaatteet

CPTED käyttää kuutta pääperiaatetta. Kirjallisuudesta voi löytää useita hieman erilaisia periaatteita. Jane Jacobs käytti käsitteitä kuten *sosiaalinen pääoma*, *näkyvyys* ja *territoriaalisuus*. Oscar Newman on erottanut viisi periaatetta, jotka tekevät tilasta puolustettavan: *territoriaalisuus*, *luonnollinen valvonta*, *imago*, *elinympäristö* ja *turvalliset vyöhykkeet*. Tom Crowe (1991/30) mainitsee kolme limittäistä strategiaa: *luonnollinen kulunvalvonta*, *luonnollinen valvonta* ja *territoriaalinen vahvistus*. Cozens, Saville ja Hillier² (2005) listaavat kuusi periaatetta, jotka me olemme ottaneet CPTED:hen:

1. territoriaalisuus
2. valvonta (vapaamuotoinen ja muodollinen)
3. kulunvalvonta
4. imago/kunnossapito
5. toimintojen tukeminen
6. kohteen vahvistaminen

² Cozens, P.M., Saville, G. and Hillier, D. (2005). Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED); A review and modern bibliography. *Property Management*, 23(5) s. 328–356. Bingley (UK): Emerald Group Publishing Limited.

Lähde: Moffat (1983, s. 23) mukailtuna

Territoriaalisuus:

Kyse on omistuksesta tai omistuksen tunteesta, siitä että yksittäiset henkilöt ja ihmisryhmät määrittelevät tilan omakseen: “tämä piha on minun/meidän, painu tiehesi!” Tällöin on selvä syy valvoa ja suojella tiettyä tilaa, joka on laillisesti jonkun oma ja/tai jota pidetään omana. Tienviitat, värit, rajat, portit – kaikkien näiden avulla lisätään territoriaalisuutta. Näillä keinoilla “fyysinen suunnittelu voi luoda tai laajentaa vaikutusaluetta siten, että käyttäjille muodostuu omistuksen tunne – territoriaalisen vaikutuksen tunne – ja mahdolliset lainrikkomat havaitsevat territoriaalisen vaikutuksen.” (Crowe, 1991/31)

Valvonta:

On erotettava toisistaan asukkaiden harjoittama luonnollinen valvonta, poliisin/turvallisuushenkilöstön suorittama virallinen valvonta ja postinkantajan, taloudenhoitajan/portinvartijan, isännöitsijän yms. suorittama puolivirallinen valvonta. Valvonta kattaa nykyisin myös teknisen valvonnan, esimerkiksi kamerat/videovalvonnan, lennokit, matkapuhelimet tai älylasit. Valvonta vaatii näkyvyyttä: valoa ja näkökentän, joiden ansiosta aluetta on mahdollista valvoa. Jotta valvonta muuttuisi tehokkaaksi, tarvitaan muutakin kuin näkyvyyttä ja silmät kadulla. Silmien on kyettävä näkemään ja haluttava nähdä jotain. Silmien on myös ymmärrettävä, mitä tapahtuu (“onko tuolla näkemäni toiminta oikein vai väärin?”) ja sen jälkeen on reagoitava, tehtävä jotain: huudettava, varoitettava muita tai soitettava poliisille/turvahenkilöstölle. Täten tarvitaan useita toimenpiteitä, jotta näkyvyydestä päästään toimivaan valvontaan.

Kulunvalvonta (todellinen tai havaittu pääsyn, pois lähtemisen ja läpikulun rajoittaminen):

Rachel Armitage³ erottaa kulunvalvonnalle seuraavat tehtävät:

Rajoittaa todennäköisyyttä, että (mahdolliset) rikolliset saavat tietää, että alue tai mahdollinen kohde on ylipäättään olemassa. Tässä viitataan **tietoisuuteen tilasta**: ellei kukaan tiedä aarteen olevan vapaasti saatavilla tietyssä paikassa, kukaan ei vie sitä.

Muuttaa alueelle saapuminen, sieltä poistuminen ja/tai siellä liikkuminen rikollisten kannalta vaikeammaksi.

Lisätä fyysistä vaikeutta päästä sisälle rakennukseen tai tilaan.

Lisätä rikollisten kannalta psykologista kynnystä tulla sisään ja/tai liikkua alueella tuntematta herättävänsä huomiota.

Poistaa mahdollisten rikollisten kannalta kaikki selitykset, joiden perusteella he voivat liikkua yksityisessä tai puoliksi yksityisessä tilassa, ja maksimoida laillisten käyttäjien rohkeus kyseenalaistaa luvattomien käyttäjien läsnäolo.

Lyhyesti sanottuna rikollinen ei uskalla ja/tai voi tulla sisälle alueelle, rakennukseen tai tilaan.

Kohteen vahvistaminen:

Kohteen vahvistamisella tarkoitetaan fyysistä turvallisuutta ja suunnittelua, jonka ansiosta rakennukseen tai tilaan on vaikeampi päästä tai kohdetta on vaikeampi vahingoittaa. Tämä on perinteisin tapa vastustaa rikoksia: rikollisten toiminta muutetaan fyysisesti vaikeaksi käyttämällä lukkoja, salpoja, telkiä, ovia, portteja yms. kuten keskiaikaisissa linnoituksissa. Itse asiassa tämä periaate sisältyy kulunvalvontaan. Murtovarkauksien ehkäisemisen kannalta keskeinen sääntö on 'ALRE =< PECE': hälytyksen (*Alarm, AL*) tulee laukaista reaktio (*Reaction, RE*), joka on nopeampi kuin koko murtovarkausprosessi, johon puolestaan sisältyvät suunnittelu (*Planning, P*) + sisääntulo/murtautuminen (*Entry/break, E*) + tavaroiden kokoaminen rakennuksessa (*Collecting, C*) + pako (*Escape, E*)⁴. Hälytyksen on siis tapahduttava mahdollisimman nopeasti ja sen jälkeen varkailta pitää kulua vielä huomattavasti aikaa, ennen kuin he pääsevät todella sisään. Joten: sijoita rullaverho lasin taakse ja yhdistä siihen lasin rikkoutumisen hälytys. Kyseessä on erittäin yksinkertainen neuvo, jota vartiointiyritykset eivät useinkaan noudata.

³ Armitage, R. (2014) Crime prevention Through Environmental Design. In: Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice. New York: Springer Science-Business Media.

⁴ Alkuperäisen teorian on esittänyt Hein Stienstra, TBBS, Alankomaat 1980-luvulla.

Imagon ylläpito:

Jotkut käyttävät termiä *imago (image)* merkityksessä ‘näyttääkö alue/tila kauniilta ja puhtaalta (puoleensavetävä paikka)?’ Toiset käyttävät termiä *huolto ja ylläpito (management and maintenance)* (ks. myös *The Safepolis Manual: Planning Urban Design and Management for Crime Prevention*). Periaatteena on pitää alue puhtaana roskista, graffiteista, vandalismita ja vaurioilta. Alueen ei pitäisi näyttää rähjäiseltä tai siltä, ettei siitä huolehdi. Se lisää erilaisten rikosten määrää ja myös turvattomuuden tunnetta. Tästä teoriasta käytetään usein myös nimitystä “rikkinäisten ikkunoiden teoria”⁵. Erittäin käytännölliset käyttäytymistä koskevat kokeet Alankomaissa⁶ tukevat voimakkaasti tätä rikkinäisten ikkunoiden teoriaa.

Positiivisen käytön edistäminen:

Tämä periaate tarkoittaa sellaisen ympäristön luomista, joka lisää todennäköisyyttä, että luvalliset käyttäjät käyttävät aluetta. Tällainen ‘parempi käyttäjäkoostumus’ on tärkeää myös esimerkiksi ihmisjoukon hallinnan kannalta: erilaisten ihmisten joukko (vanhoja/nuoria, miehiä/naisia) on usein rauhallisempi ja vähemmän vaarallinen kuin vain nuorten miesten muodostama joukko.

⁵ Wilson, J. Q, Kelling, G. L (Mar 1982), Broken Windows: The police and neighborhood safety, *The Atlantic*, retrieved 2007-09-03 (Broken windows (PDF), Manhattan institute).

⁶ Keizer, K., Lindenberg, S. & Steg, L. (2008) The Spreading of Disorder. *Science* 12 December 2008: 1681-1685

3 KÄYNNIT CPTED-KOhteissa

Tässä luvussa annetaan yleiskatsaus osallistujien opintomatkoista Suomen Tampereelle ja Alankomaihin. Tutustuimme molemmissa maissa CPTED-periaatteiden käytännön sovelluksiin ja syvensimme myös tietojamme aiheesta.

Tampereella käytiin elokuussa 2014. Vierailuun sisältyi yksi opintopäivä Suomen Poliisiammattikorkeakoulussa sekä kenttäkäynti Muotialaan ja Tampereen keskustaan.

Moduuli III Tampereella 26.–29.8.2014

Muotialan alue

Muotialan alueen asemakaava on ensimmäinen suomalainen asemakaava, jossa otetaan systemaattisesti huomioon turvallisuus päämääränä rakennetussa ympäristössä.

“Muotiala on ensimmäinen ja ainoa CPTED-alue Suomessa” (Kyttä, Puustinen, Broberg & Lehtonen 2008, 9)⁷. Vuonna 2008 Teknillinen korkeakoulu arvioi tämän lähestymistavan tuloksia. Tulokset olivat kaiken kaikkiaan erittäin myönteisiä: asukkaat pitivät Muotialaa hyvin turvallisena ja käyttivät paljon julkisia tiloja; suunnitteluratkaisut, jotka korostivat sosiaalisen kanssakäymisen edistämistä, osoittautuivat onnistuneiksi; hyvin suunniteltu valaistus lisäsi turvallisuudentunnetta ja tilojen aktiivista käyttöä eivätkä rakennuskustannukset poikenneet muista projekteista.⁸

Turvallisemman ympäristön luominen oli keskeinen teema yhteistyössä asukkaiden kanssa aivan prosessin alusta lähtien, ja kaupungin asukkaita kuultiin interaktiivisen suunnitteluprosessin puitteissa.

⁷ Kyttä, Marketta, Puustinen, Sari, Broberg, Anna & Lehtonen, Hilikka (2008): Turvallinen asuinalue - Tampereen Muotiala suunnitelmissa ja kokemuksissa. Teknillinen korkeakoulu. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus. Yliopistopaino Helsinki 2008. Elektroninen julkaisu: <http://lib.tkk.fi/Reports/2008/isbn9789512294197.pdf>

⁸ <http://costtu1203.eu/wp-content/uploads/2014/10/03.-Review-of-CEN-14383-The-death-and-life-of-geat-European-standards-and-manuals.pdf>

Paikallispoliisin edustaja osallistui turvallisuuskysymysten asiantuntijana kaikkiin suunnittelukokouksiin alueen asemakaavan kehittämiseksi. Poliisi toi mukaan jokapäiväisen asiantuntemuksensa rikoksista ja levottomuuksista, mm. siitä mikä koskee paikallisen rikosten keskittymisen arviointia ja niiden vaikutusta suunnitelmaluonnoksiin.

Kaupungin asemakaava sisältää erityisiä turvallisuutta koskevia määräyksiä. Turvallisuus on otettu tietoisesti huomioon valaistussuunnitelmiin, maisemansuunnitteluun ja rakennusmenetelmiä koskeviin ohjeisiin liittyvissä määräyksissä.

Tilahierarkiaa on korostettu muuttamalla päällystysmateriaaleja.

Esimerkiksi kävelytiet ja rakennusryhmät sijaitsevat tavalla, joka edistää luonnollista valvontaa: ei-kenenkään maata on jätetty mahdollisimman vähän.

Rikollisuuteen liittyvät ongelmat olivat Muotialassa huomattavasti vähäisempiä kuin Tampereella keskimäärin. Asukkaat mainitsivat hyvin vähän kokemuksia, joissa olivat tunteneet olonsa turvattomaksi Muotialan alueella, kun taas useita sentyyppisiä kokemuksia oli todettu lähialueilla.

Liikennetiedot ja valvontakeskus

Liikennevirasto on vastuussa Suomen maanteistä, rautateistä ja vesiväylistä sekä koko Suomen liikennejärjestelmän kehittämisestä. Se huolehtii liikennejärjestelmän turvaamisesta ja varmistaa sen toiminnan myös epänormaaleissa oloissa ja normaaliolojen poikkeavissa tilanteissa.

Liikenneviraston kokoamat tiedot ovat kaikkien kansalaisten ja muiden asianosaisten käytettävissä. Liikenneselonteot tarjoavat tietoa Suomen maanteistä, mukaan lukien tietyöt, ruuhkat ja muut häiriöt. Palvelu julkaisee myös sääkamerakuvia.

Tampereen keskusta

Tampereen kaupunki on yksi Suomen houkuttelevimmista kasvukeskuksista. Kasvun hallinta on haaste alueen yhdyskuntasuunnittelun, eri alueiden tasapainoisen kehityksen ja ekologisen kestävyuden toimivuudelle. Tampere on järvenrantakaupunki. Veden läheisyys tekee keskustasta asuinpaikkana houkuttelevamman. Keskustan on oltava valmis majoittamaan 10 000 asukasta, ja asuinrakentamista tarvitaan.

Keskusta muodosti miellyttävän ja houkuttelevan jalankulkijoille suunnatun alueen, joka tukee kaupan ja palvelujen kehitystä. Tunneli ja liikenneliittymät tarjoavat joustavan reitin seutuliikenteelle takaamalla pääsyn kohteisiin keskustan ulkopuolella.

Kävelyä ja pyöräilyä on edistetty ja julkinen liikenne sekä maanalainen pysäköinti toimivat joustavasti.

Moduuli IV Alankomaissa 29.9.2014–1.10.2014

Alankomaissa vierailu tapahtui syyskuun 2014 lopussa. Vierailimme kolmen päivän aikana Bijlmermeerissä, IJburissa, Alkmaarissa ja Zaandamissa.

Bijlmermeer

Bijlmermeer on yksi Amsterdamin esikaupunkialueista. Sen suunnitteluun on vaikuttanut tunnettu arkkitehti Le Corbusier. Bijlmermeerin ajatuksena oli luoda funktionaalinen kaupunki, jossa ihmiset ja autot voisivat liikkua eri tasoilla. Saapuessaan asuinalueelleen ihmiset jättävät autonsa pysäköintialueelle. Sitten he kävelevät vihreän tason yläpuolella tunneleita pitkin asuntoihinsa. Rakennusten välissä on laajoja viheralueita.

Ajatus oli unelma, joka ei koskaan toiminut suunnitellulla tavalla. Yleisen sosiaalisen kehityksen vuoksi ei ollut riittävää määrää ihmisiä, jotka olisivat halunneet muuttaa alueelle. Tyhjien asuntojen määrä kasvoi ja rikosanalyysi osoitti rikollisuuden kasvua ja rikosten pelkoa. Kaikki tämä johti ratkaisuun, jossa valtava määrä rakennuksia tuhottiin 1,5 miljardin euron hintaan. Alueen uudelleensuunnittelussa käytettiin CPTED-periaatteita ja noudatettiin poliisin turvallisen asumisen ohjeistoa (Alankomaiden uusien asuinalueiden kehittämistä ja rakentamista koskeva standardi). Nykyisin alue on hyvin monikulttuurista ja asukkaat ovat peräisin hyvin monista eri maista.

Bijlmermeer on esimerkki pilvenpiirtäjäalueista, jollaisia ei tulisi rakentaa. Oli yllättävää, että asukastiheys alueella oli suhteellisen alhainen. Korkeat rakennukset varjostavat näkymää ja rajoittavat tavallaan avaruuden tuntua.

Katutason varastoyksiköt ja jalankulkusilta asuntoihin ovat historian jäännös.

On tärkeää, että ihmiset tuntevat ympäristönsä, naapuriston ja asukkaat. Kun ihmiset tuntevat, että heillä on yhteisiä etuja, he huolehtivat yhteisöstään ja toisistaan. Samalla he kohdistavat huomionsa alueeseensa ja tarkkailevat sitä paremmin.

Bijlmermeerin jättämä vaikutelma oli jossain määrin epämiellyttävä kaikkien parannusten jälkeenkin. Suurehko puistoalueet tuntuivat joutuvan kamppailemaan kunnossapidostaan ja yleisesti ottaen julkiset alueet olivat autoita. Puistojen houkuttelevuutta on mahdollista vielä lisätä. Nykyisin julkiset ulkoilualueet ovat melko rähjäisiä eivätkä erityisemmin houkuttele asukkaita viettämään aikaansa siellä.

IJburg

IJburg on Amsterdamin itäosassa sijaitseva asuinalue, jonka rakentaminen aloitettiin vuonna 2013. Se sijaitsee IJ-järven rannalla ja on rakennettu tekosaarille.

Aluetta suunniteltaessa haluttiin luoda avoimuuden tunne ja useimmat rakennukset ovatkin matalia. Kadut ovat leveitä, puut ovat matalakasvuisia ja valaistus on suunniteltu huolella. Vaikuttaa olevan hollantilaista tyyliä sijoittaa etuovet ja asuntojen ikkunat suoraan kadun yhteyteen.

Yksi CPTED-suunnittelun pääkysymyksistä on se, että jokainen suunnitelma on sovitettava siihen kulttuuriin ja sen maan tapoihin, jota varten suunnitelma laaditaan. Mikäli julkisista viheralueista huolehditaan heikosti, voi alueisiin kohdistua vandalismia ja muita epätoivottavia seurauksia.

Alkmaar; poliisin ohjeiston mukaiset asuinalueet

Poliisin ohjeiston mukaiset asuinalueet vaikuttavat houkuttelevilta alueilta, joissa ihmiset tuntevat olonsa turvalliseksi liikkuaan ulkona. Alkmaar näyttää yleisesti miellyttävältä, sosiaalinen tarkkailu ja valvonta on helppoa ja CPTED-periaatteet tunnistaa alueelta helposti.

Ilmapiiri oli mukaansatempaava, lämmin ja miellyttävä. Poliisivirkailija Armando Jongejan esitteli meille kahta asuinalueita, joissa hän oli ottanut käyttöön poliisin turvallisen asumisen ohjeet muutama vuosi sitten.

Hollannin poliisin turvallisen asumisen ohjelma (Politiekeurmerk Veilig Wonen®) on hollantilainen uusien asuinalueiden kehittämistä ja rakentamista koskeva standardi. Kyseessä on tehokas malli ympäristöön liittyvän rikollisuuden ja rikosten pelon vähentämiseksi. Se sisältää 48 suunnitteluelementtiä, joilla on mahdollinen rikoksia ehkäisevä ja pelkoa vähentävä vaikutus. Nämä suunnitteluelementit ovat relevantteja useilla tasoilla, kuten kaupunkisuunnittelu, julkiset alueet, asemapiirustukset, rakennukset ja asunnot. Sosiaalisesti turvallisen suunnittelun tarkistuslistalla mainitaan kahdeksan seikkaa, jotka on esitetty alla:

- mahdollisten rikollisten olemassaolo
- kohteen houkuttelevuus ja haavoittuvuus
- kohteen fyysinen suojattomuus
- seuranta ja valvontaa suorittavien 'sosiaalisten silmien' läsnäolo
- näkyvyys (valaistus, rakennusten sijoittelu, maisemointi)
- osallistuminen ja vastuu
- ympäröivän alueen houkuttelevuus
- pääsy ja pakoreitit.⁹

⁹ <http://www.veilig-ontwerp-beheer.nl/publicaties/a-successful-cpted-approach-the-dutch-2018police-label-secure-housing2019#>

Zaandam

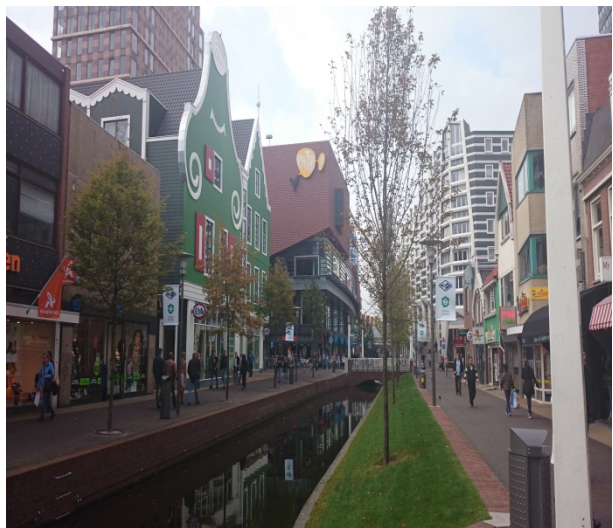
Arkkitehti Sjoerd Soeters esitteli meille kaupungin keskustaa ja kertoi alueen historiasta ja kehityksestä. Hän piti meille kaupungintalolla myös esitelmän arkkitehtuurista.

Zaandamin uusi keskusta on Alankomaiden onnistuneimpia keskustaprojekteja. Julkiset tilat on kunnostettu ja ne erottuvat nyt ulkonäkönsä puolesta. Vierailijamäärät ovat kasvaneet ja matkailijat tulevat tutustumaan erityisesti keskustaan.

Zaandamin ja lähellä sijaitsevan Zaanjoen alueen historia liittyy läheisesti teollisuuteen. Joki erottaa sen Amsterdamin kaupungista.

Vuosien kehityksen ja valtaviin investointien jälkeen Zaandam on nykyisin erittäin vilkas kaupunki. Kaupungin suunnitelmassa oletettiin, että myös yrittäjät muuttavat ympäristöön houkuttelevammaksi ja lähes kaikkien kaupungin liiketilojen ja rakennusten julkisivut onkin kunnostettu.

Zaandamissa on otettu käyttöön erinomaisia uudistuksia kuten ilmainen pyöräsuoja palveluineen. Oli myös useita ratkaisuja siihen, kuinka käyttää julkisia alueita kuten kävely- ja virkistysalueita sekä toreja.

Zaandamissa havaitsimme, että arkkitehtuuri ei koske ainoastaan rakennuksia, vaan se koskee myös ihmisiä. Zaandamissa tämä näkökanta on ollut suunnittelun kannalta tärkeässä asemassa. Me näimme paljon houkuttelevia ja viihtyisiä paikkoja. Niin pitäisi ollakin. Kaupungin keskustan tulisi vetää ihmisiä puoleensa ja lisätä alueen sosiaalista toimintaa.

Alueen lisääntynyt sosiaalinen toiminta lisää luonnollista valvontaa, joka on yksi CPTED-periaatteista. Yksityiskohtien kokonaisuus ratkaisee ja kunnossapidolla on myös suuri vaikutuksensa kokonaiskuvaan.

4 TAPAUSTUTKIMUKSIA KUSTAKIN MAASTA

Tässä luvussa esittelemme osallistujien töitä sellaisista kiinnostavista kohteista, joissa on sovellettu CPTED-periaatteita.

Moduulin II tehtävänanto

Olemme valinneet esimerkkejä kustakin maasta. Koska osallistujien määrä vaihteli maittain, on joistakin maista enemmän esimerkkejä kuin toisista. Suomesta meillä on yksi esimerkki ja Latviasta ja Liettuasta kaksi. Virolaiset osallistujat ovat koonneet yhteen seitsemän tapausta. Kaikissa näissä töissä noudatetaan eurooppalaisen standardin CEN/TR 14383- 2:2007 mallia.

Kaikkien näiden töiden tehtävänannossa lähdetään siitä, että vastataan kolmeen kysymykseen:

- **Missä?**

Alueen tarkka määrittely (koordinaatit ja/tai rajat ja/tai postinumerot yms.) ja alueen tyyppi; alue voi olla joko sellainen, johon kuuluu olemassa oleva rakennusten ja katujen/teiden yhdyskunta, tai suunniteltu (uusi) alue.

- **Mikä?**

Olemassa olevan alueen rikollisuuteen liittyvien ongelmien tai uudella alueella mahdollisesti tulevaisuudessa esiintyvien ongelmien ensimmäisen tason yleinen erittely sekä kyseisen alueen taipumus vetää puoleensa rikollisuutta ja epäsosiaalista käyttäytymistä sekä herättää rikollisuuden pelkoa.

- **Kuka?**

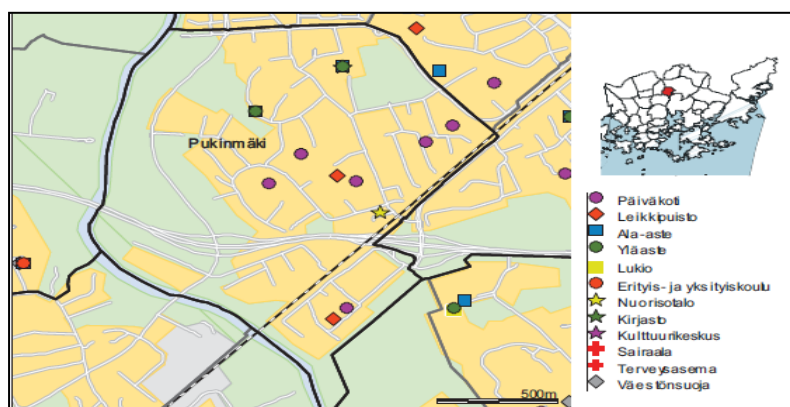
Niiden sidosryhmien identifiointi, jotka osallistuvat rikollisuuteen liittyvien ongelmien määrittelyyn tarkemmin, arvioivat tai tarkastelevat niitä syvemmin ja soveltavat/suorittavat toimenpiteitä rikollisuuteen liittyvien ongelmien ehkäisemiseksi ja/tai vähentämiseksi.

Suomi

Analyysiselonteon ovat laatineet Juha Laaksonen, Jari Hakala ja Antti Tikkanen.

Helsinki, Pukinmäki

Pukinmäki oli aiemman Helsingin pitäjän vanhimpia kyliä. Ensimmäiset kerrostalot rakennettiin 1960-luvulla, mutta suurin osa myöhemmin, 1970- ja 1980-luvuilla. Suurin osa asukkaista asuu Kehä I:n pohjoispuolella. Savelan alue rakennettiin myöhemmin rautatien kaakkoispuolelle ja Pukinmäen kolmio rakennettiin vielä myöhemmin.¹⁰

Kuva 1. Pukinmäen kartta.¹¹

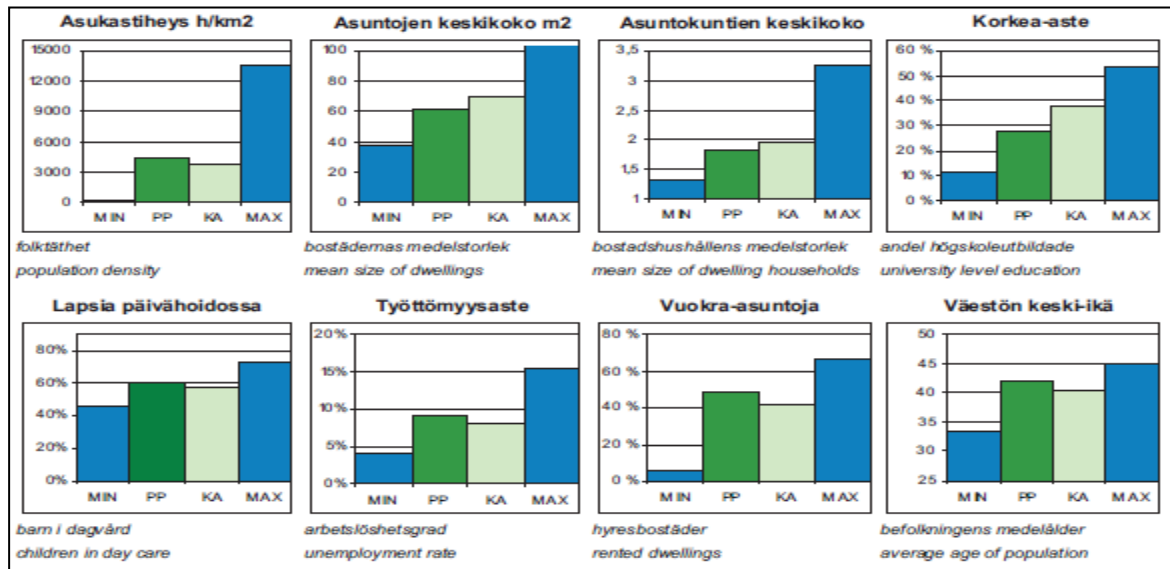
Pukinmäki on tiheään rakennettu ja kirjava lähiö. Vanha ostoskeskus on purettu ja uusia senioriasuntoja rakennettu. Pukinmäen ja Savelan alueen maisemalle on tyypillistä mäkyisyys ja vehreät puistot. Pukinmäessä ei ole kovin runsaasti palveluja. Enemmän palveluja löytyy Malmilta, joka sijaitsee yhden kilometrin etäisyydellä Pukinmäestä.¹²

¹⁰ Helsinki alueittain 2013.

¹¹ Ibid.

¹² Ibid.

Väestörakenne

Kuva 2. Pukinmäen väestötilastoja.

Pukinmäen asukastiheys on korkea, lasten päivähoitossa käymisen aste korkeampi, työttömyysaste korkeampi ja väestön keski-ikä korkeampi kuin Helsingin seudulla keskimäärin. Alueella on myös paljon julkisia vuokra-asuntoja ja opiskelija-asuntoja. Opiskelija-asunnot sijaitsevat Savelan alueella. Kaikki nämä tekijät voivat vaikuttaa rikollisuuden määrään Pukinmäessä¹³.

Kenttätutkimukset Pukinmäessä

Suoritimme kenttävierailun tai turvakierroksen¹⁴ Pukinmäessä. Käytimme havainnoinnissa CPTED:n suunnitteluperiaatteita. Turvakierroksen tarkoitus oli tarkkailla Pukinmäen fyysisiä rakenteita, joita ovat mm. rakennukset, liikenne (tiet, kadut, polut jne.), toiminnot, puistot, julkinen liikenne ja valaistus.

Valvonta. Pukinmäen suunnittelu ja sijoittelu ovat ymmärrettäviä ja sisältävät mahdollisuuden nähdä ja ymmärtää, mitä on ympäröivässä tilassa ja edesspäin. Näkölinjat ovat melko selviä eikä loukkuja ole. Rakennuksessa tai tilassa oleva henkilö ei joudu eristyksiin. Henkilö näkee ja hänet nähdään.

¹³ Esim. Sirén 1984; Takala 1979; Heiskanen, Sirén & Roivainen 2003; Sampson 1995.

¹⁴ http://www.tryggaremanskligare.goteborg.se/pdf/engelska/Tryggghv_conf_eng.pdf

Suurin osa Pukinmäen palveluista sijaitsee lähiön keskustassa, mikä merkitsee, että siellä on melko paljon liikennettä - ja tiettyihin aikoihin "kadulla olevia silmiä". Pukinmäen keskustassa on kauppoja, pubeja, parturi-kampaamoja, linja-autopysäkkejä, rautatieasema jne. Henkilö, joka käyttää palveluja ja liikkuu alueella, luo luonnollista valvontaa. Yöllä lähiön keskusta hiljenee.

Tilahierarkiat ovat melko hyvin kehittyneitä. Tilat on erotettu kasvein, aidoin ja muita fyysisiä keinoja käyttäen. On kuitenkin sellaisiakin tiloja, joita ei ole merkitty erityisen selvästi. Tällaisia puutteita löytyy yleensä alueilta, joilla on paljon kerrostaloja.

Rakennusten ikkunat, ovet ja parvekkeet on suunniteltu hyvin. Ikkunoiden, ovien ja parvekkeiden sijoitus ja suunnittelu lisäävät asiasta huolehtivien tahojen mahdollisuuksia tarkkailla tunkeilijoita ja myös säännöllisiä käyttäjiä ja antaa täten mahdollisuuden puuttua epäasialliseen käytökseen tai ilmoittaa siitä poliisille tai kiinteistön omistajalle.

Kulunvalvonta. Yksityiset ja julkiset tilat on merkitty melko hyvin. Luonnollisessa kulunvalvonnassa käytetään sellaisia elementtejä kuin ovet, pensaat, aidat ja portit estämään pääsy rikoksen kohteeseen ja luomaan rikollisille tunne, että kohteen valintaan liittyy riski¹⁵. Kerrostalojen ulko-ovet ovat enimmäkseen lukossa. Kulunvalvontastrategian ensisijaisena ajatuksena on estää pääsy rikoksen kohteeseen ja luoda rikollisille tunne riskistä.

Territoriaalinen vahvistus. Tilahierarkia on määritelty hyvin, lukuun ottamatta joitakin kerrostaloja. Ihmiset pitävät paremmin huolta siitä, mitä omistavat, tai tuntiessaan, että asia koskee heitä olennaisella tavalla. Mikäli ihmiset tuntevat omistajan ylpeyttä, heillä on suurempi taipumus huolehtia ympäristöstään ja yhteisöön kuuluvista.¹⁶ Ympäristö tulee suunnitella siten, että yksityiset tilat erotetaan selvästi. Saman asuntokokonaisuuden kerrostalot on suunniteltu siten, että ne muodostavat suojatun pihan. Piha on tarkoitettu asuntokokonaisuuden asukkaille.

¹⁵ Crowe 2000.

¹⁶ Crowe 2000; Sarkissian & Welsh 1994.

Territoriaalisessa vahvistuksessa käytetään sellaisia suunnittelulementtejä kuin jalkakäytävät, maisemasuunnittelu ja kuistit erottamaan julkisia ja yksityisiä tiloja ja auttamaan käyttäjiä esittämään sellaisia omistajuuden merkkejä, jotka lähettävät mahdollisille rikollisille ”näpit irti!” -viestin.

Kunnossapito. Kaupunginosa on melko hyvässä kunnossa. Hyvässä kunnossa oleva koti, rakennus tai yhteisö luo omistajuuden tunteen, mikä auttaa ehkäisemään rikollisuutta¹⁷. Julkisten tilojen kunnossapidosta vastaa Helsingin kaupunki. Yksityisten tilojen kunnossapidosta huolehtivat omistajat tai kunnossapitoyritykset. Valaisimet pidetään puhtaina ja vaihdetaan, mikäli lamput ovat palaneet tai rikki. Julkisissa tiloissa ei ole ohjeita siitä, kuinka ilmoittaa kunnossapitoon tai vandalismin liittyvistä ongelmista alueella. Graffiti ja roskaus keskittyvät Pukinmäen keskusta. Graffitiä on eniten rautatieaseman ympäristössä. Suurin osa graffitiä on ollut seinissä jo melko kauan. Julkisissa paikoissa on riittävä määrä roska-astioita, vaikka välillä sitä onkin vaikea uskoa, koska kaduilla on toisinaan roskia niin paljon.

Rikollisuus Pukinmäessä

Rikokset ovat Pukinmäessä hyvin keskittyneitä. Keskittymät koskevat pieniä alueita, joilla rikosten esiintyminen on niin yleistä, että se on hyvin ennustettavissa, vähintään vuoden jaksolta. Kysymys koskee sitä, onko tietyillä paikoilla taipumus erikoistua tietynlaisiin rikoksiin.

¹⁷ Crowe 2000; Safer Places 2004.

Kuva 3. Rikoskeskittymät Pukinmäessä.

Pukinmäessä suoritettavat rikokset ovat pääasiassa omaisuusrikoksia. Omaisuusrikokset ovat pääasiassa varkauksia ja omaisuuden vahingoittamista. Varkaudet ovat pääasiassa autorikoksia, joita tapahtuu suurilla ja huonosti suunnitelluilla pysäköintialueilla. Omaisuuden vahingoittaminen on pääasiassa graffitit. Graffiti on keskittynyt selvästi rautatieasemalle ja sen läheisyyteen. Rikokset keskittyvät Pukinmäen keskustaani ja joihinkin paikkoihin, joissa sijaitsee julkisia vuokra-asuntoja ja opiskelija-asuntoja. Rikoksia sattuu pääasiassa iltaisin ja öisin. Poliisin tiedoista käy ilmi, että suuri osa rikollisista on paikallisia asukkaita ja jotkut alueen ulkopuolelta. Pukinmäen väestön ominaisuudet voivat omalta osaltaan vaikuttaa alueen rikosmäärään.

Polttopisteiden määrittely

Graffitit ja autorikokset ovat suurimmat rikoksiin liittyvät ongelmat Pukinmäessä. Tässä on esitetty fyysiseen ympäristöön liittyvät ongelmat ja suositukset niiden korjaamiseksi.

Pysäköintipaikkojen uudelleensuunnittelu

Nykytilanne

- Pysäköintipaikat ovat suuria, huonosti suunniteltuja ja heikosti valaistuja.

- Huono kunnossapito – pysäköintipaikkoja ympäröi usein rehevä kasvillisuus, joka estää hyvin tehokkaasti luonnollisen valvonnan.
- Pysäköintipaikat sijaitsevat kaukana toiminnoista, liikkeistä ja asunnoista – mahdollisuudet luonnolliseen valvontaan ja kulunvalvontaan ovat heikot.
- Pysäköintipaikat on määritelty huonosti.

Suosituksia

- Valaistusta pitäisi parantaa kaikilla pysäköintipaikoilla.
- Kunnossapito. Helsingin kaupungin tai kiinteistönomistajien tulisi poistaa rehevä kasvillisuus.
- Joillakin pysäköintialueilla olisi suositeltavaa turvautua kameravalvontaan.
- Pysäköintipaikat tulisi osoittaa selvästi merkein ja aidoin.
- Pysäköintipaikat tulisi jakaa pienempiin yksiköihin.
- Poliisin ja vakuutusyhtiöiden tulisi antaa enemmän autorikoksiin liittyvää tietoa autonomistajille ja neuvoa, kuinka ehkäistä rikoksia, ja edistää täten autonomistajien turvallisuuteen liittyviä hyviä käytäntöjä.

Pukinmäen rautatieaseman ja sen ympäristön uudelleensuunnittelu

Nykytilanne

- Rautatieasemaa ja sen ympäristöä valvotaan heikosti.
- Rautatieasema on heikosti suunniteltu ja valaistu. Asemalta on kaksi ulospääsytietä. Tiet eivät tunnu turvallisilta - niissä on loukkuja kuten pitkiä putkia ja käytäviä, kuolleita kulmia, ahtaita paikkoja ja alikäytäviä, joissa esimerkiksi jalankulkija ei voi nähdä koko tietä tullessaan ulos tai mennessään sisään tai tarkkailija ulkoa käsin.
- Rautatieasema ja sen ympäristö ovat huonossa kunnossa – seinillä on graffiteja ja maassa roskia.

Suosituksia

- Hyvä kunnossapito. Graffitit ja roskat tulisi havaita nopeasti ja rutiininomaisesti. Graffitin nopea havaitseminen antaa parempaa tietoa tehokkaiden toimenpiteiden kehittämiseksi¹⁸.
- Valvonta. Elektronisen valvonnan lisääminen. Suositeltavaa olisi käyttää kameravalvontaa luonnollisen valvonnan tukena.
- Rikosten tekemisen vaikeus – Graffiteja ehkäisevät päällysteet ja pinnat on helppo puhdistaa, niihin on vaikea kirjoittaa, tai nämä molemmat.
- Rautatieaseman alueella olisi valaistusta parannettava.
- Keskittyminen rikosten uusijoihin.

Ketkä tulisi ottaa mukaan suunnitteluun?

Sidosryhmät:

- poliisi – tuomaan mukaan rikosten ehkäisy ja CPTED-suositukset, koska heillä on kokemusta suunnitteluprosessista
- Helsingin kaupunki – arkkitehdit ja suunnittelijat

¹⁸ Lamm, Weisel, 2002.

- Helsingin kaupunki – julkisten töiden osasto (joka on vastuussa alueen kunnossapidosta) – jakamaan kokemuksiaan suunnitteluprosessista
- asuntoyhtiöt
- asukkaat – osallistumaan rikosten ehkäisyyn
- julkinen liikenne (VR ja HSL) – jakamaan kokemuksiaan rikosten ehkäisyyn liittyvistä suunnitteluprosesseista
- palvelut – jakamaan asiantuntemustaan suunnitteluprosesseista
- nuorisotyöntekijät – luomaan nuorille toimintaa
- paikalliset koulut – opettamaan ja valvomaan alueen nuorisoa
- TE-palvelut – aktivoimaan alueen asukkaita työhön
- vakuutusyhtiöt – antamaan rikosten ehkäisyyn liittyviä neuvoja.

Liettua

Liettuan 1. ryhmän projekti

Verkiain alueellinen puisto kuuluu Liettuan alueellisiin puistoihin. Se sijaitsee lähes kokonaan Vilnan kaupungin Verkiain kunta-alueella (kunta-alue on pienin paikallishallinnon yksikkö Liettuassa). Puisto perustettiin vuonna 1992 tarkoituksena suojella vihreiden järvien luonnonalueita, Verkiain linnan kulttuuriperintöä sekä Kalvarijosin ja Trinapolisin puistoa ja muita arvokkaita kohteita. Puiston pinta-ala on 2 673 ha (kunta-alueen pinta-ala 5 565 ha). Metsät peittävät alueesta 76,5 %, suojeltua on 52,7 % ja 23,9 % alueesta on varattu virkistyskäyttöön.

Paikka kuuluu varsinkin kesäkaudella Vilnan ympäristön suosituimpiin kohteisiin ja siellä on paljon ongelmia, jotka liittyvät raskaaseen liikenteeseen ja vierailijoiden huonoihin tapoihin. Ihmiset (joista useimmat ovat nuoria) tulevat tänne rentoutumaan, eivätkä kaikki nuorten rentoutumistavat miellytä paikallisen yhteisön jäseniä. Noin 10 000 henkeä asuu lähellä tätä aluetta, suurin osa omakotitaloissa. Alue vaikuttaa varakkaiden ihmisten asuinalueelta, sellaisten, jotka kaipaavat turvallista ja rauhallista asuinpaikkaa lähellä luontoa eikä kuitenkaan liian kaukana kaupungin keskustasta. Vuonna 2007 yhteisön aktiiviset jäsenet käynnistivät oman turvallisen naapuruston projektinsa "Turvallinen Balsiai" valmiina toteuttamaan paljon tarvittavia muutoksia. Koska alueella on ihanteelliset olosuhteet joillekin aivan erityisille ja suojelluille kasveille (33 kasvilajia, jotka on mainittu Liettuan punaisessa kirjassa ja joista yksi on erityisen harvinainen), se on erittäin tärkeä myös Liettuan luonnonsäätiölle. Luonnonsäätiön edustajat ovat hekin ottaneet yhteyttä paikallisiin poliisiyksiköihin ja ehdottaneet yhteistyötä.

Rikostilastojen kannalta suurimmat rikkomukset alueella ovat (määrä vuodessa):

- alkoholin nauttiminen julkisella paikalla (noin 5 000, yhteisön ja poliisin tietojen mukaan)

- liikenerikkomukset ja huviajelu kielletyissä paikoissa (2 400–3 000)

- graffiti hylätyissä tai luvattomissa rakennuksissa (26)

- yleisen järjestyksen häiritseminen kesäkaudella (77 poliisille ilmoitettua tapausta)
- Liettuan punaiseen kirjaan merkittyjen kasvien tuhoaminen (ei tietoja rikkomuksista mutta paljon valituksia Liettuan luonnonsäätiöltä).

Sidosryhmät

Pienen CPTED-projektin toteuttamista koskevan tilanneanalyysin jälkeen valittiin tärkeimmät sidosryhmät:

- ***paikalliset poliisiyksiköt*** – vastuussa toiminnan koordinoinnista, partioinnista ja ilmoitettujen rikosten tutkimisesta
- ***Vilnan kaupunki*** – vastuussa hylättyjen rakennusten hävittämisestä, valaistusjärjestelmien asennuksesta, erityismerkkien sijoittamisesta paikkoihin, joissa liikenne on kielletty
- ***alueellisten puistojen johtajat*** – vastuussa informaatiotaulujen, kieltomerkkien yms. toteuttamisesta sekä asennettua teknistä välineistöä koskevan tiedon levittämisestä, samoin luonnollisten esteiden asentamisesta suojeltavien kasvien läheisyyteen
- ***Liettuan luonnonsäätiö*** – vastuussa aitojen ja muun teknisen välineistön asentamisesta ympäristön valvontaa varten
- ***Verkiain metsänvartijat*** – vastuussa partioinnista metsissä ja rikosten ilmoittamisesta viranomaisille
- ***Balsiain yhteisö*** – vastuussa alueen epävirallisesta valvonnasta ja rikosten ilmoittamisesta viranomaisille – myös yksi toimintaa koskevan viestinnän kanavista
- ***paikallisen kunnanhallinnon turvayöntekijät*** – vastuussa partioinnista ja vähäisemmistä rikkomuksista sakottamisesta
- ***rantavahdit*** – vastuussa partioinnista ranta-alueella ja rikosten ilmoittamisesta viranomaisille
- ***vapaaehtoiset*** – osallistuminen poliisin toimintaan (partiointi yhdessä poliisin kanssa ja rikosten ilmoittaminen viranomaisille).
- ***paikalliset koulut*** – osallistuminen rikosten ehkäisytoimintaan (poliisin rikoksia koskevat esitykset lapsille ja rannallaolon turvallisuuteen liittyvät neuvot ennen kesälomia).

Päämäärät, tavoitteet ja tulokset

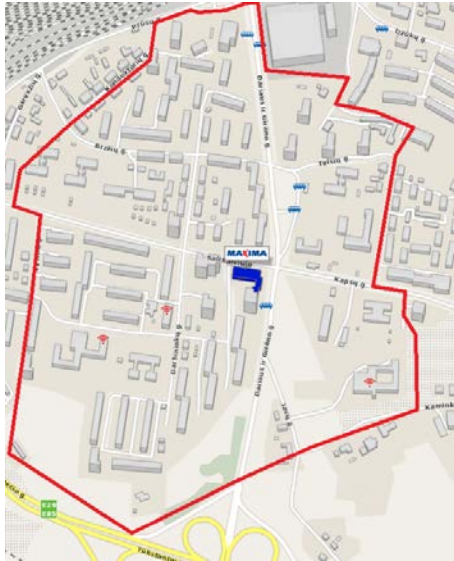
Ongelma	Päämäärät ja tavoitteet	Tulokset
Alkoholin nauttiminen yleisellä paikalla	<p>Asentaa tauluja, joissa on tietoa alkoholin käyttöön julkisella paikalla liittyvästä rikosvastuusta.</p> <p>Vähentää sellaisten paikkojen määrää, joista on mahdollista ostaa alkoholia.</p> <p>Vähentää alkoholin käyttöön liittyvien rikkomusten määrää 20 %.</p>	<p>5 informaatiotaulua on asennettu.</p> <p>Ennen projektin toteuttamista alueella oli 2 paikkaa, joista saattoi ostaa alkoholia. Toinen niistä suljettiin projektin toteutuksen aikana.</p> <p>Poliisi järjesti kohdepartiointia – 65 lainrikkojaa rangaistiin alkoholin käytöstä julkisella paikalla.</p>
Liikenteeseen ja huviajeluun liittyvät rikkomukset kielletyissä paikoissa	<p>Erityismerkkien sijoittaminen paikkoihin, joissa ajaminen on kiellettyä.</p> <p>Luonnollisten esteiden sijoittaminen ongelmallisimpiin paikkoihin.</p>	<p>Asennettiin 2 merkkiä.</p> <p>Rakennettiin 2 kiviestettä.</p>
Graffiti hylätyissä tai luvattomissa rakennuksissa	Hylättyjen rakennusten hävittäminen 50 %.	Tiedot tällaisista rakennuksista lähetettiin paikalliselle kunnanhallitukselle. Päätökset ovat vireillä.
Yleistä järjestystä koskevat rikkomukset kesäkaudella	Valaistuksen asentaminen ongelmallisimpiin paikkoihin.	Tiedot ongelmallisimmista alueista lähetettiin paikalliselle kunnan-

	<p>Videovalvontajärjestelmien asentaminen.</p> <p>Yleistä järjestystä koskevien rikkomusten väheneminen 20 prosentilla.</p>	<p>hallitukselle. Päätökset ovat vireillä.</p> <p>Videovalvontajärjestelmät asennettiin paikkoihin, joissa kasvaa suojeltuja kasveja.</p> <p>Poliisi rekisteröi kaksi yleiseen järjestykseen kohdistunutta rikosta. Molemmat rikolliset pidätettiin. Lisäksi 197 vähäisemmän rikkomuksen suorittajaa rangaistiin.</p>
<p>Liettuan punaisessa kirjassa mainittujen kasvien hävittäminen</p>	<p>Aitojen rakentaminen tiettyihin paikkoihin.</p> <p>Suojeltujen kasvien tuhoamiseen liittyvää rikosvastuuta selvittävien informaatiotaulujen asentaminen.</p> <p>Turvajärjestelmien asentaminen ongelmallisimpiin paikkoihin.</p>	<p>Rakennettiin aita.</p> <p>1 taulu asennettiin.</p> <p>Videovalvontajärjestelmät asennettiin paikkoihin, joissa kasvaa suojeltavia kasveja.</p>

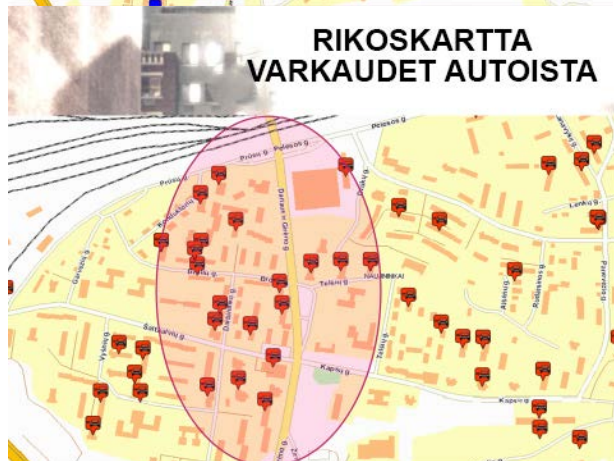
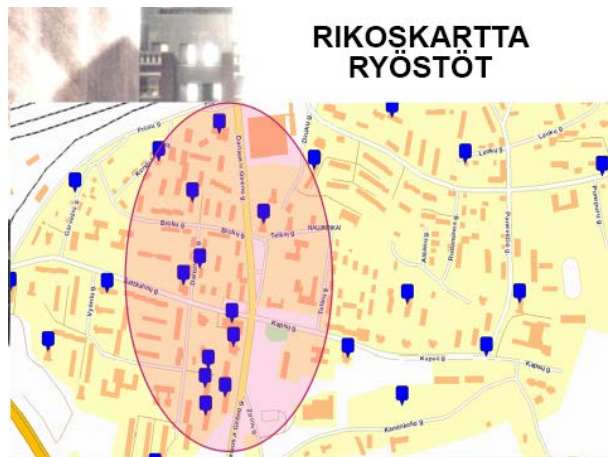
Liettuan 2. ryhmän projekti

Alueen kuvaus

Naujininkain lähiöllä on erittäin huono maine. Tämä alue merkitään usein rikollisuuden mustalla tähdellä Vilnan kaupungissa. Liettuan 2. ryhmä päätti siis valita tämän alueen, ennen kaikkea Naujininkain lähiön keskustan.

Rikostilastojen mukaan tällä alueella suoritetaan vuosittain yli 20 ryöstöä, yli 280 varkautta (mukaan lukien yli 125 varkautta autoista) ja noin 15 murtovarkautta. Alueen rikostilanteeseen vaikuttaa vahvasti romaniyhteisön sijainti lähiön läheisyydessä. Alue on muodostunut useimpien kovien huumeiden, varsinkin heroiinin kaikkialta Vilnasta tulevien käyttäjien pysähdyspaikaksi. Useimpien julkisissa tiloissa suoritettujen rikosten takana ovat huumeidenkäyttäjät, jotka ovat matkalla romaniyhteisön luo ja etsivät matkallaan sinne jatkuvasti jotain varastettavaa saadakseen rahaa huumeiden ostoon. Alueella sijaitsee julkisen liikenteen keskus, kaksi koulua, tori sekä Maxima-supermarketti. Eniten huomiota alueella on kohdistettava Naujininkain liikennekeskukseen, koska siellä on sekä erittäin intensiivinen paikallinen liikenne, että hyvin merkittävä huumeidenkäyttäjien liikenne koko kaupungista. Se merkitsee, että tärkeimmät turvatoimenpiteet on keskitettävä tälle alueelle.

Sidosryhmät

Tärkeimmät sidosryhmät, jotka tulisi ottaa mukaan CPTED-periaatteiden toteuttamiseen alueella, ovat:

- Vilnan kaupunginhallitus sekä Naujininkain aluehallinto. Suurin osa turvatoimenpiteistä voidaan toteuttaa ainoastaan Vilnan kaupunginhallituksen vahvalla tuella, koska se on vastuussa kaupungin talousarviosta ja kaupunginvaltuusto päättää, kuinka varat jaetaan ja kuinka paljon rahaa käytetään turvallisuuden parantamiseen kullakin alueella. Paikallisten yhteisöjen ja poliisin rooli on erittäin tärkeä, etenkin vaarallisimpien alueiden täsmentämisessä ja tietojen välittämisessä kaupunginhallitukselle.
- Liikennepalvelut. Kuten olemme jo maininneet, muodostaa julkisen liikenteen keskus Naujininkain keskustan ongelmallisimman alueen. Liikenneyritysten tuloista on investoitava tietty osuus liikennekeskusten ja pysäkkien turvallisuuteen. Katokset, lisävalaistus, valvontakamerat ja muut turvatoimenpiteet kuuluvat liikenteenharjoittajien vastuualueeseen.

- Naujininkain alueen yhteisö ja 11 Darius ir Girèno -kadun turvallisen naapuruston ryhmä. Paikallinen yhteisö on erittäin tärkeä sidosryhmä toteutettaessa CPTED-periaatteita alueella. Ensinnäkin paikalliset yhteisöt voivat vaikuttaa vahvasti paikallisiin viranomaisiin, jotta nämä omaksuisivat CPTED-periaatteet, ja toisekseen ne voivat investoida siihen, että CPTED-periaatteet otetaan käyttöön niiden yksityisillä alueilla.
- Maxima-valintamyymälä. Kyseessä on Naujininkain lähiön tärkein keskus. Myymälä kiinnittää nykyisin paljon huomiota turvallisuuteen, ennen kaikkea myymälävarkauksien ehkäisyyn tiloissaan. Myymälään on asennettu yli 70 valvontakameraa, mutta myymälän ulkopuolelle ei ainoatakaan.
- Koulut ja lukiot muodostavat tärkeän osan ympäristöä. Kouluissa käy yli 2 000 oppilasta ja työskentelee yli 400 henkilöä. Oppilaiden turvallisuus on erittäin tärkeää ja paikallishallinnon, sekä yhteisön on etsittävä tehokkaimpia keinoja taata turvalliset reitit kotien ja koulujen välillä samoin kuin turvallisuus koulujen sisällä, mukaan lukien CPTED:n käyttöönotto.

Päämäärät

CPTED:n käyttöönoton päätavoite Naujininkain keskustassa on vähentää rikosten ja rikkomusten määrää alueella jopa 20 % ja lisätä asukkaiden turvallisuudentunnetta.

Muita päämääriä ovat juomisen ja siihen liittyvien rikkomusten vähentäminen julkisilla paikoilla, rikosten, häiriökäyttäytymisen, huumeiden väärinkäytön ja siihen liittyvien rikosten ja rikkomusten vähentäminen, sekä nuorison kokoontumispaikkojen ja romanirikollisten valvonta.

1. Tärkeimmät toimenpiteet

- Kasvillisuuden valvonta. Kasvillisuuden tilanne Naujininkain keskustassa ja koko ympäristössä on melko monimutkainen. Kunnossapidon puutteen takia pensaat ja puut ovat saaneet kasvaa vapaasti, mikä vähentää useimmissa paikoissa huomattavasti näkyvyyttä. Kasvillisuuden hoito voisi olla täällä tehokkain ja edullisin tapa lisätä näkyvyyttä ja samalla myös turvallisuutta.

- Valvontakameroiden ja valaistuksen asennus. Tämä toimenpide riippuu ennen kaikkea kaupunginhallituksesta. Vuoden 2015 alusta lukien Vilnan kaupunginhallitus asentaa videovalvontajärjestelmän koko kaupunkiin. Projektin aikana asennetaan 3–4 kameraa Naujininkain julkisen liikenteen keskukseen. Lisävalaistuksen tarpeesta laaditaan kartta, joka esitetään kaupunginhallitukselle.
- Teknisiä ratkaisuja turvallisuuden parantamiseksi. Tähän kuuluvat kerrostalojen sisäänkäyntien uudelleenrakennus, katosten asennus liikennekeskukseen, vanhojen myyntikojujen poisto ja uusien asennus yms.

- Asukkaita ja liikkeitä koskevat kyselyt, joissa tutkitaan turvallisuudentunnetta. On hyvin tärkeää tietää, miltä alueella liikkuvista asukkaista ja vierailijoista tuntuu. Näitä tutkimuksia voidaan suorittaa kouluissa, kauppakeskuksissa, lähiön turvallisuusryhmän jäsenten parissa jne.

Mitä on tehty?

Liettuan 2. CPTED-ryhmä valmisteli tarkoin määritellyn alueen rikosanalyysin ja kenttätyöt alueella. CPTED:n pääperiaatteiden mukaisesti valmisteltiin joitakin suosituksia. Nämä suositukset lähetettiin lokakuun keskivaiheilla Vilnan kaupunginhallitukselle. Odotamme edelleen kaupunginhallituksen vastausta. Suositukset keskittyivät ennen kaikkea Naujininkain liikennekeskukseen. Suositelimme, että julkista liikennettä odottaville matkustajille asennettaisiin katokset, vanhat myyntikojut poistettaisiin liikennekeskuksesta ja rakennettaisiin uusi myyntikeskus, asennettaisiin valvontakamerat ja rajoitettaisiin näkyvyyttä vähentävää kasvillisuutta. Töiden ensimmäinen vaihe on käynnistynyt. Yhdessä maisemansuunnitteluosaston kanssa on määritelty, mitä kasveja alueella tulee leikata. Tavatessamme Maxima-valintamyymälän johdon saimme lupauksen, että myymälän ympärille asennetaan valvontakamerat ja lisävalaistusta sitä vaativiin paikkoihin.

Nyt olemme vaiheessa, jossa esittelemme CPTED-ohjelmaa Liettuan poliisille, paikallisviranomaisille, kaupunkien suunnittelijoille jne. 7. marraskuuta 2014 lähtien Vilnan alueen poliisi aloittaa paikallisten työntekijöiden CPTED-koulutuksen. Tärkeimpänä tavoitteena on esitellä CPTED-ohjelman pääkohdat poliiseille. Oletamme, että koulutuksen jälkeen poliisit kykenevät valmistelemaan yksinkertaisia CPTED-suosituksia.

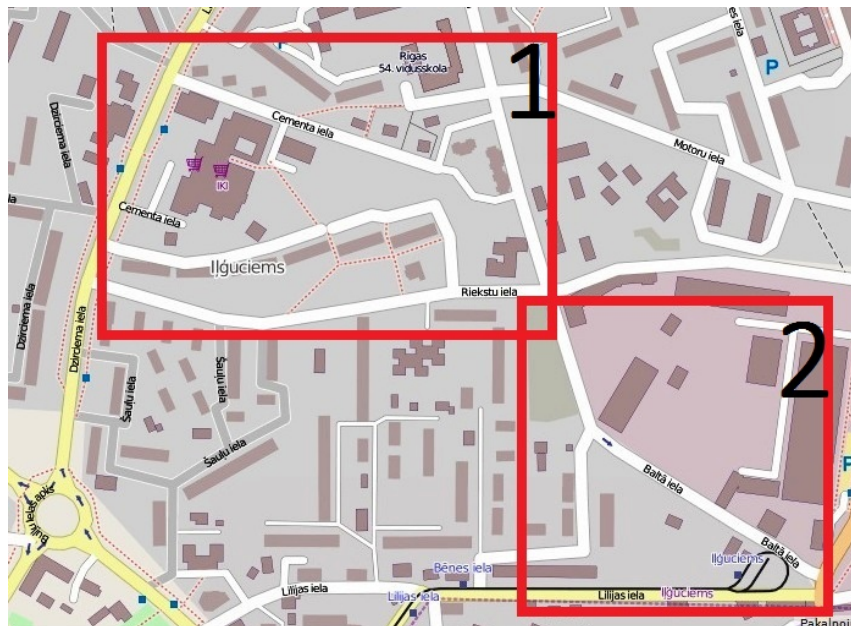
Latvia

Alueen kuvaus

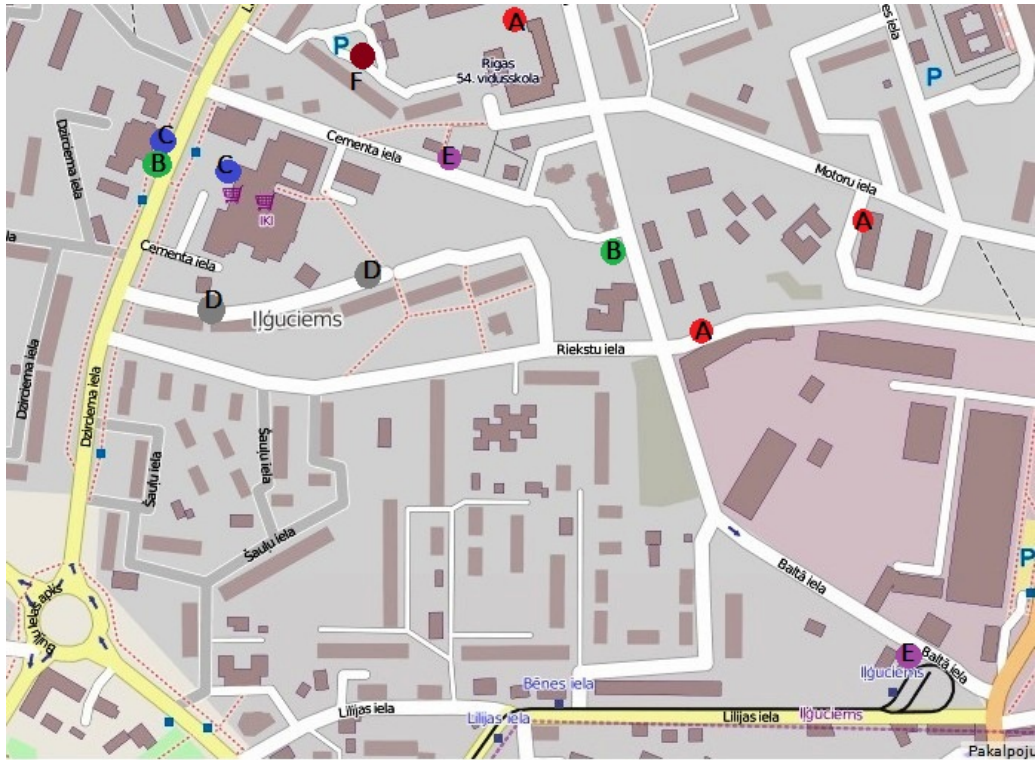
Tutkimukseen valittiin Riian Ilģuciemsin kaupunginosa. Määritellyllä alueella on pääasiassa kerrostaloja, joitain lastentarhoja, kouluja ja ostoskeskus. Analyysia varten valittiin kaksi erityisaluetta: pääasiallinen sektori 1 ja lisäalueena sektori 2. Sektori 2 lisättiin mukaan, koska alueella asuvat ihmiset ilmoittivat tuntevansa olonsa turvattomaksi tietyillä kaduilla.

Sektorissa 1 on noin 10 kerrostaloa ja 8 pienempää asuintaloa, 2 koulua, 1 lastentarha, 2 ostoskeskusta, postitoimisto, pieni kasino, kauppatori (ostoskeskuksen alueella), baari sekä vartioitu pysäköintipaikka. Molempien sektorien läheisyydessä sijaitsee kaupungin sosiaalisia asuntoja.

Sektorissa 2 on autotalleja, vanhoja teollisuustiloja, joitakin kerrostaloja sekä raitiovaunupysäkki. Sektorissa 1 asuvien ihmisten on kuljettava sektorin 2 kautta siirtyessään raitiovaunupysäkiltä koteihinsa.

Määritellyltä alueelta ilmoitetut ongelmat ja välikohtaukset:

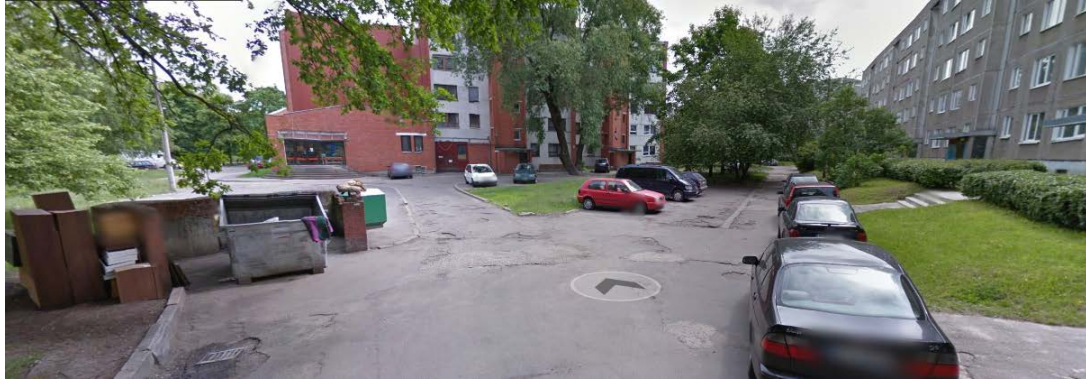

Poliisin tiedoissa, jotka ovat peräisin ajanjaksolta 1. tammikuuta 2014 – 15. huhtikuuta 2014, on mainittu sektorista 1 seuraavat tapaukset: (a) 1 narkomaani kadulla (2 tapausta lähiseudulla); (b) 2 juopunutta henkilöä kadulla; (c) 24 myymälävarkautta; (d) 2 murtovarkautta; (e) 1 tapaus, jossa mies virtsasi kadulla; (f) 1 varkaus autosta.

Murtovarkauksien alue:

Autosta varastamisen alue:

Poliisin tiedoissa, jotka ovat peräisin ajanjaksolta 1. tammikuuta 2014 – 15. huhtikuuta 2014, on mainittu sektorista 2 seuraavat tapaukset: (e) 1 virtsaaminen kadulla.

Sektorista 2 ei ollut rekisteröity välikohtauksia tai rikoksia, vaikka ihmiset ilmoittivatkin pelkäävänsä siellä olevalla kadulla kävelemistä. Mahdollinen syy saattaisi olla, että kadulta ei ole pakoteitä. Toisella puolella katua on tiiliseinä ja toisella puolella autotalleja.

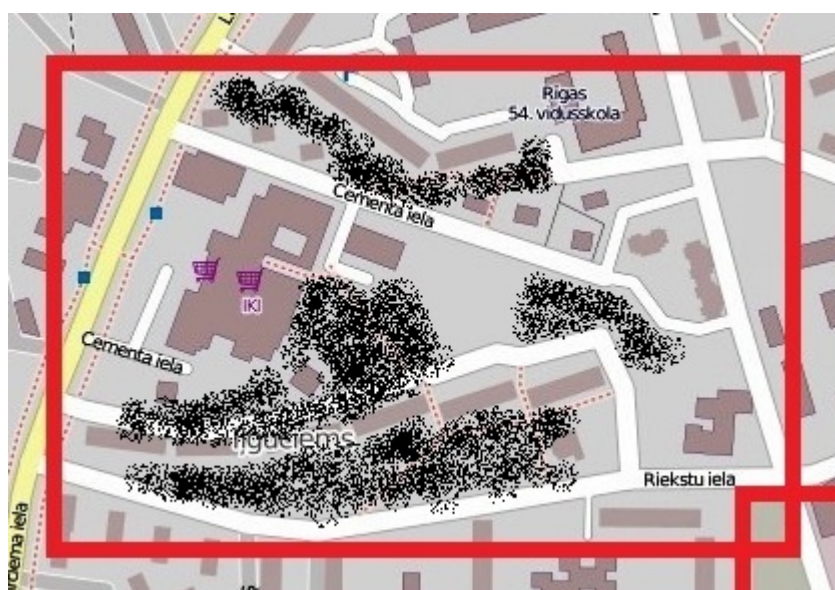

Yöaika määritellyllä alueella

Määriteltyä aluetta tarkkailtiin yöllä, jotta voitaisiin identifioida mahdolliset pimeää aikaa koskevat ongelmat. Partiointi aloitettiin kello 00.25 ja lopetettiin kello 01.25. Partioinnin aikana alueella oli rauhallista ja kadulla nähtiin kävelemässä noin 20 miespuolista jalankulkijaa (yksi heistä oli juovuksissa).

Partioinnin aikana havaittiin, että kaikki tärkeimmät tiet oli valaistu, mutta polut asuintalojen välissä olivat pimeitä eikä niillä ollut minkäänlaista valaistusta.

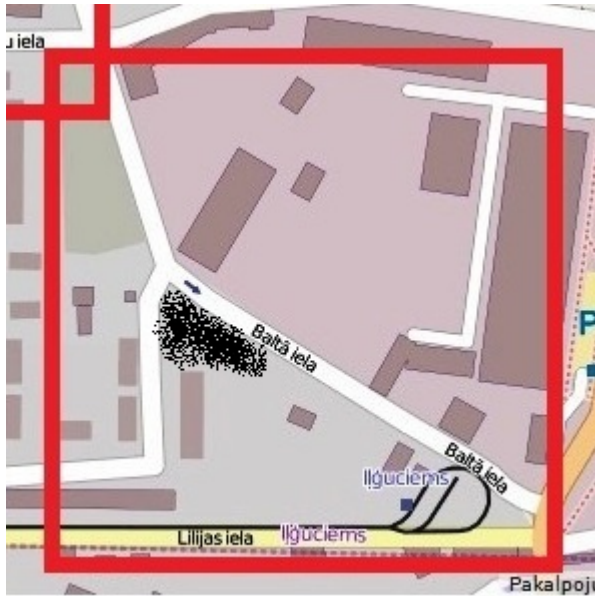
Havaintojen perusteella laadittiin seuraava kartta sektorin 1 pimeistä paikoista:

Mustat alueet osoittavat sektorin 1 täysin pimeitä paikkoja. Alueella asuvat ihmiset joutuvat kulkemaan tämän pimeän alueen kautta, jos he haluavat mennä ostoskeskukseen. Kaikki jalankulkutiet ovat täysin valaisemattomia.

Sektorissa 2 oli hyvä valaistus ja vain yksi paikka oli pimeä.

Tärkeimmät sidosryhmät

kaupunginhallitus

liike-elämä – myymälät, pysäköintialueet, kasino, baari

asuntojen omistajat (heidän edustajansa)

postitoimisto

poliisi

koulut

autotallien omistajat

Mahdollisia ratkaisuja

Analysoitaessa sektoria 2 identifioitiin seuraavat mahdolliset tarpeet:

1. Ympäristöön investointi (lasten leikkikentän kunnostus ja graffitiongelman puuttuminen)

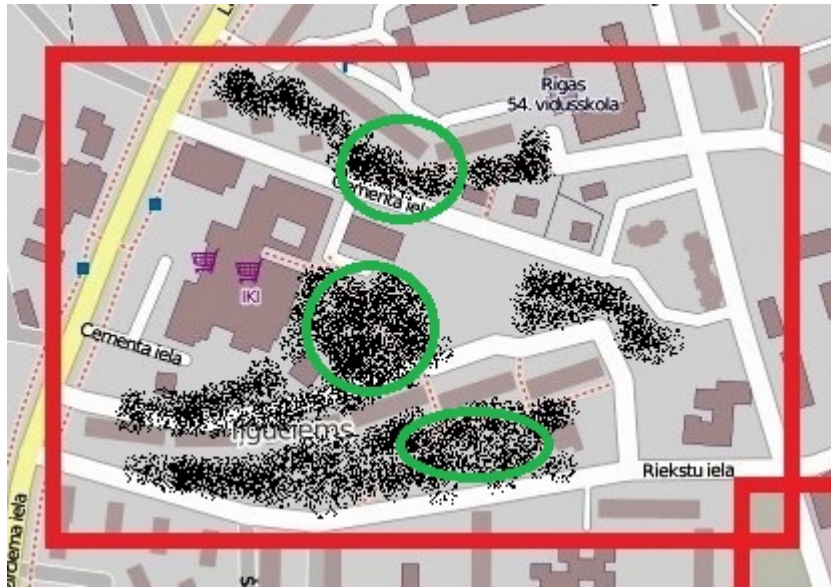

Lasten leikkikenttä (vihreä ympyrä) rakennettiin neuvostoaikana ja nyt se on lähes tuhoutunut. Aluetta ei käytetä käyttötarkoitukseensa ja tällä hetkellä se onkin poissa käytöstä. Lähellä sijaitsee vartioitu pysäköintialue. Kaikkialla leikkikentän ympärillä on graffiteja. Leikkikentällä ei ole valaistusta pimeään aikaan.

2. Valaistus pimeään aikaan
Ostoksille menevät ihmiset käyttävät valaisematonta polkua. Heidän on kuljettava pimeiden alueiden halki (vihreät ympyrät) tai tehtävä pitkä kierros alueen ympäri päästäkseen IKI-ostoskeskukseen.

Vaikka näistä paikoista ei ollut ilmoitettuja rikoksia, ihmiset tunsivat olonsa turvattomaksi.
Ostoskeskukseen johtava tunneli on sekini pimeä.

Latvian 2. ryhmä

Valittu paikka – Mazā Klijanu katu Riian kaupungissa

Sijainti - Mazā Klijanu katu Riiasa sijaitsee historiallisella alueella Riian keskustassa ja jalankulkijat ja pyöräilijät käyttävät sitä epävirallisena katuna päästäkseen Riian vilkasliikenteisimmältä kadulta – Brīvības ielalta ja Gaisa-sillalta Miera-kadulle, Brasan rautatieasemalle ja raitiovaunun nro 11 pysäkille Ciekurkalnsin ja Mezaparksin suunnassa. Paikan erikoisuus on siinä, että vain kahdessa minuutissa ihmiset päätyvät suojelualueelle – vanhalle hautausmaalle (ei enää käytössä), joka on valtion suojelukohde vanhoine puineen ja pensaineen ja jota käytetään enemmän puistona kuin hautausmaana. Hyvin läheltä tätä paikkaa löytyvät monien Riian tärkeimpien linjojen linja-auto- ja johdinautopysäkit. Vanhan hautausmaan (Lielie kapi) puiston kokonaispinta-ala on 22 ha. Maza Klijanu katu kulkee noin 1,3 km matkan tämän puiston/hautausmaan läpi ja ihmiset käyttävät sitä itse asiassa sekä katuna että puistona.

Tärkeimmät rikollisuuteen liittyvät ongelmat - Koska paikka sijaitsee Riian pääväylien risteyksessä, siellä käyvät hyvin erilaiset ihmiset – työntekijät töihin mennessään, nuoret äidit, pyöräilijät, koiranomistajat ja monet muut, myös alkoholistit, narkomaanit, kodittomat ja valitettavasti myös rikolliset.

Saamamme viralliset tiedot vastaavat valitettavasti vain osittain todellista tilannetta kentällä, sillä kaikkia tapauksia ei ilmoiteta valtiolliselle tai kaupungin poliisille.

Alueen tärkein ongelma on alkoholin käyttö julkisilla alueilla – ihmiset juovat kovasti. Kaikkia tapauksia ei ole ilmoitettu, mutta poliisin tilastoissa on tiedot 17 eri tapauksesta Mazā Klijānu kadun lähistöllä.

Vuonna 2013 ilmoitettiin kolmesta tuliaseen käytöstä, joista yksi oli itsemurha. Tiedostossa mainittiin kaksi puhelua poliisille koskien asunnottomia, jotka käyttivät hautoja nukkumiseen. Poliisin valvonnassa olevat henkilöt käyttävät paikkaa ajanviettoon.

Suurin osa poliisin tiedoista on tallennettu aamuyöllä kello 2 ja 3 välillä. Päiväsaikaan paikka on suhteellisen turvallinen.

Poliisilta saatujen tietojen lisäksi suurimpana ongelmana on se, että ihmiset tuntevat olonsa turvattomaksi kulkiessaan tämän puiston/hautausmaan läpi.

Koko alueella ei ole minkäänlaista valoa tai valaistus on riittämätön.

Myös risteys, josta puistoon pääsee raitiovaununlinjan 11 pysäkiltä, on vaarallinen – päiväsaikaan sitä on lähes mahdotonta ylittää juoksematta (ks. oheiset kuvat)

Tärkeimmät sidosryhmät

Riian kaupunginhallitus - Vidzemen kaupunginosa

Riian puutarhat ja puistot (kaupungin laitos, joka vastaa kaikkien Riian puutarhoiden ja puistojen kunnossapidosta)

Latvian evankelis-luterilainen kirkko (*Latvijas Evanģēliski luteriskā baznīca*)

Kaupungin poliisi ja Latvian Brasan alueen valtiollinen poliisi

Riian kaupunki

Koiranomistajien yhdistys

Kaupungin kehitysosasto

Riian kaupungin tieturvallisuuden osasto

Rikollisuuteen liittyviä ongelmia koskevien toimenpiteiden tavoitteet:

- vahvistaa yhteistyötä Brasan alueen valtiollisen poliisin ja Riian kaupungin paikallispoliisin välillä
- kiinnittää huomio tarpeeseen lisätä partiointia ja asentaa mahdollisesti kamerat puiston molempien sisäänkäyntien luo
- käynnistää yhteistyössä kaupunginvaltuuston ja muiden sidosryhmien kanssa kadun kunnostus, mukaan lukien lisävalaistus Mazā Klijānu kadulle
- käynnistää keskustelu arkkitehtien ja maisema-arkkitehtien keskuudessa alueen mahdollisesta uudelleensuunnittelusta
- taata alueen sosiaalinen valvonta kiinnittämällä enemmän huomiota sosiaalisiin kumppaneihin ja heidän osallistumiseensa

- ratkaista ongelma, joka koskee sitä, että jalankulkijat ylittävät tien vaarallisella tavalla, asentamalla liikennemerkkejä (konsultaatiot liikenneturvallisuuden asiantuntijoiden kanssa).

Viro

Kohde

Tallinna–Tartto–Võru–Luhamaa-maantie, 184,5:s kilometri

Tärkeimmät ongelmat

Tartton maantien 184,5:s kilometri sijaitsee juuri ennen Tartton kaupungin rajaa ja paikalla on erittäin intensiivinen liikenne. Rakenteeltaan tie on maantietä kaupunkimaisempi. Alueella on paljon yrityksiä, yhtiöitä ja myymälöitä, jotka vetävät puoleensa asiakkaita koko kaupungista. Autonkuljettajat rikkovat usein liikennesääntöjä ja aiheuttavat onnettomuusvaaran, koska tiellä ei ole pakollisia poistumisväyliä tai muita liikennejärjestelyjä. Liikennesääntöjä rikotaan usein ja suoritetaan vaarallisia liikkeitä (kuljettajat kääntyvät vasemmalle, vaikka se on kiellettyä – ajoradat on erotettu toisistaan vain yhtenäisellä viivalla).

Korkea liikenneonnettomuusriski.

Yksityisen omaisuuden (maa) vahingoittuminen.

Sidosryhmät

tienkäyttäjät

poliisi

paikallishallinto

Tielaitos

yritykset (yritysten, myymälöiden ja teollisuuslaitosten omistajat)

yrityksissä vierailijat

yksityisomaisuuden omistajat

Kohde

Neljä varastorakennusta Pärnumaan maakunnassa, osoitteessa Liiva 8d ja sen ympäristössä Pärnun kaupungissa. Kaupunki on vuokrannut rakennuksessa sijaitsevat huoneistot kaupungin sosiaalisina vuokra-asuntoina.

Tärkeimmät ongelmat

Korkea rikollisuus asuinalueella, joka tukee rikosten suorittamista, paikallinen vartiointiyritys ei täytä toimintavaatimuksia ja muut Liiva 8d:n asukkaat eivät tunne oloaan turvalliseksi.

Sidosryhmät

Liiva 8d:n asukkaat

Liiva 8d:n naapuruston asukkaat

naapurustossa sijaitsevien laitosten vierailijat ja työntekijät

Pärnun kaupunginhallitus

vartiointiyritys, joka tarjoaa palvelujaan Liiva 8d:lle

Pärnun poliisi

Pärnun sairaankuljetus

Pelastusvirasto

Kohde

Tallinna, vanhakaupunki ja sen lähellä olevat kadut.

Tärkeimmät ongelmat - tämän kaupunginosan tiheään asutulla alueella on samoissa tiloissa ja lähellä sijaitsevista rakennuksista: (turistien) majoitusta, baareja, ravintoloita ja yökerhoja. Omaisuusrikokset, joiden uhreina ovat huvittelu- ja yökerhojen vierat ja omistajat, ovat yleisiä. Taksiryhmien välillä on entistä enemmän ”välienselvittelyä”, koska pysäköintipaikoista on puute.

Sidosryhmät

kaupunginosan asukkaat/paikallisväestö

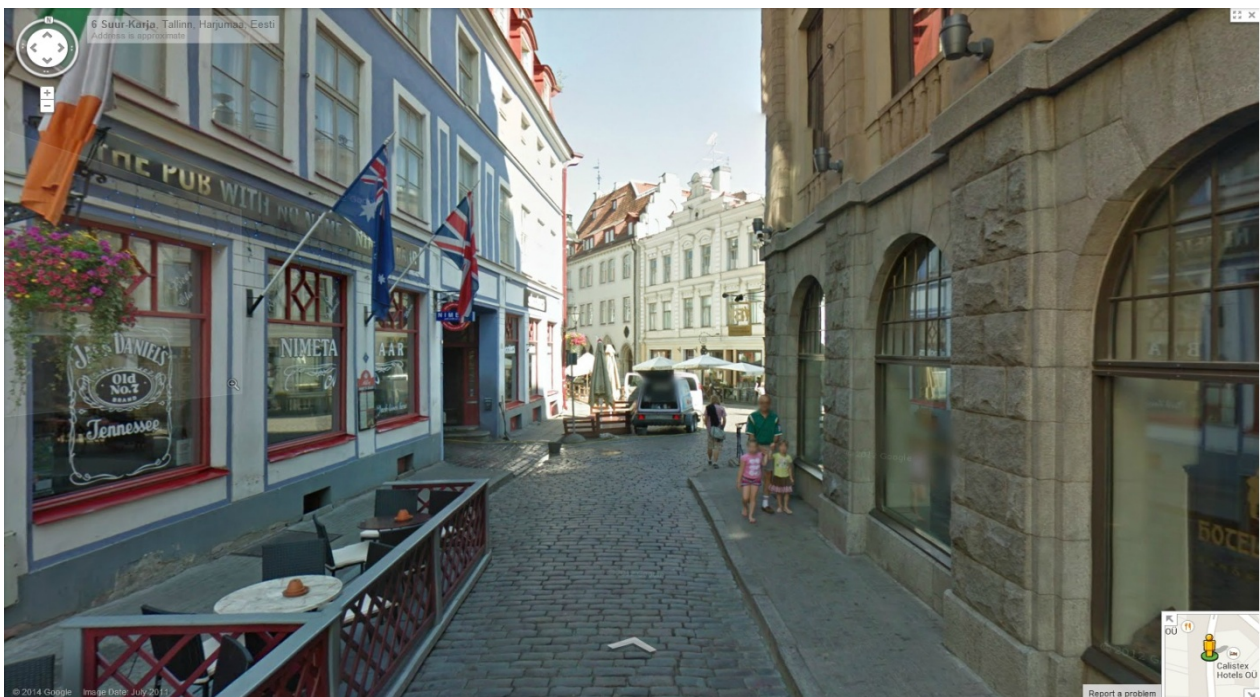
kaupunginosassa sijaitsevien yritysten omistajat

paikallishallinnon ja kaupungin laitokset

paikallispoliisi

Terveysvirasto

Pelastusvirasto

Kohde

Itä-Virumaan maakunnassa, Narvan kaupungissa osoitteessa Joala 8 sijaitsevat Gerassimovin ja Vöidun puistot, jotka muodostavat pinta-alaltaan noin 7 hehtaarin yhtenäisen viheralueen. Avarat puutarhat ympäröivät keskellä sijaitsevaa hallitsevaa rakennusta, V. Gerassimovin mukaan nimettyä kulttuuripalatsia.

Tärkeimmät ongelmat

Rakennus on joutunut vandalismin kohteeksi ja on ränsistynyt. Se on erittäin rappeutuneessa kunnossa – paikoin puuttuu ovia tai ikkunoita ja maali rapistuu seinistä. Tätä hylättyä rakennusta käyttävät iltaisin paikalliset nuoret, jotka nauttivat siellä alkoholijuomia ja tupakkatuotteita, samoin juopot ja narkomaanit. Omistaja ei ole kiinnostunut rakennuksen kunnostamisesta.

Sidosryhmät

Tämän ongelman ratkaisemisen ja alueen turvallisuuden lisäämisen kannalta ovat asianosaisia:

poliisi

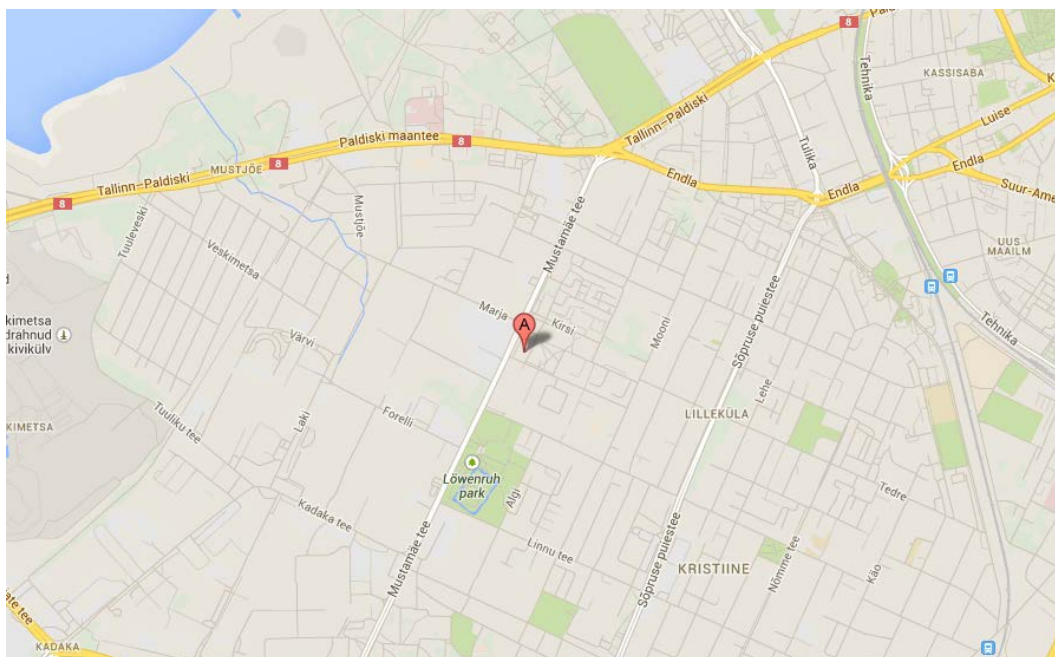
paikallishallinto

Gerassimovin palatsin omistaja Diamondome LLC (rikokset tapahtuvat rakennuksessa)

Narvan Kreenholmin lukio (opiskelijat suorittavat tupakointiin ja alkoholinkäyttöön liittyviä rikkomuksia, koska koulutie kulkee puiston läpi).

Marjan keskus Etelä-Tallinnassa:

Kohteenamme on Marjan keskuksiksi kutsuttu rakennus, joka sijaitsee Kristiinen kaupunginosassa osoitteessa Mustamäe 45, Tallinna. Alue on kooltaan noin 500 neliömetriä.

Tärkeimmät ongelmat

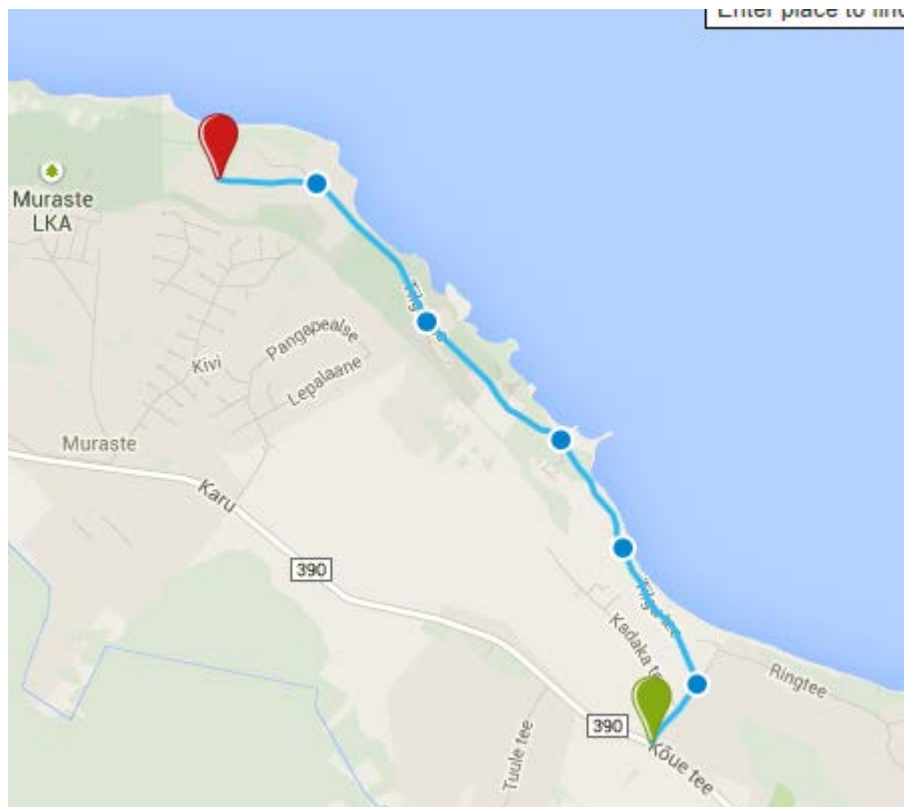
Alueelle kokoontuu jatkuvasti juopuneita. Tämä tilanne lisää tappeluja, varkauksia, yleisen järjestyksen häirintää ja yksityisomaisuuden vahingoittamista. Alueella on

nykyisin suuria liikenne- ja pysäköintiongelmia, ja niitä tulee myös tulevaisuudessa, koska uudet rakennukset, asukastiheys ja ongelmien määrä ovat kasvussa tällä pienellä alueella.

Kohde

Tilgun tie Harjun maakunnassa:

Tallinna–Rannamõisa–Kloogaranna-maantie ja Tilgun tie Viron sisäisen turvallisuuden akatemian poliisi- ja rajavartijakoululle asti osoitteessa Tilgu tee 55c, Harjun maakunta, Harkun kunta, Murasten kylä.

4 km pitkällä Tilgun tiellä on useita keskenään ristiriitaisia merkkejä ja merkintöjä. Paikalle on asennettu ongelmallisia liikennemerkkejä tai monitulkintaisia merkkejä (kummallakin puolella mutkaa on pysähdyspaikat, ja kohdatessaan mutkassa ei ajoneuvoilla välttämättä ole riittävästi tilaa) ja tiemerkinntät poikkeavat tavanomaisesta.

Tärkeimmät ongelmat

Ylinopeus; ”tiesotilaat” pitävät itseään tien ”herroina” eivätkä noudata liikennesääntöjä. Tie on strategisesti haavoittuva. Pelastusajoneuvojen pääsy paikalle ei ole hyvä, koska kyseessä on ainoa kulkutie. Tiemerkinnot ovat vaikeaselkoisia ja epätavanomaisia. Suurille ajoneuvoille ei ole minkäänlaista odotustilaa.

Priislen kauppa Itä-Tallinnassa

Meidän ryhmämme valitsi Priislen kaupan ja sen välittömän ympäristön Tallinnassa, Lasnamäen kaupunginosan itäisessä osassa. Priislen kauppa ympäröivät kerrostaloalueet idässä ja lännessä ja joutomaa muilla tahoilla. Kauppa sijaitsee Priislen keskuksen alueella, joka käsittää kauppatorin ja joitakin sisätiloissa sijaitsevia liikkeitä. Kauppaan pääsee julkisilla kulkuneuvoilla ja autolla Priislen tieltä ja jalkaisin joutomaalta ja kerrostaloalueilta. Kaupan yleisilme on hoitamaton, mikä jättää siitä huonon kuvan. Kauppa kuuluu pohjoisen poliisiprefektuurin itäisen poliisiaseman toiminta-alueeseen. Poliisi pääsee paikalle 8 minuutissa, matkaa on 4,3 km.

Tärkeimmät ongelmat

- vakavia tai mainittavia rikoksia sekä rikoksia, joista ei ilmoiteta
- epäsosiaalinen käyttäytyminen ja pienemmät konfliktit (viranomaiset saavat tiedon tai eivät ja tallentavat tai eivät)

- rikosten pelko ja turvattomuuden tunne, mikä on yhteydessä alueen ominaislaatuun

Sidosryhmät

- paikalliset asukkaat
- poliisi- ja rajavartijakoulun henkilöstö, mukaan lukien opiskelijat
- vierailijat
- harrastus- ja ammattiurheilijat
- Tilgun sataman käyttäjät (kalastajat, huviveneiden omistajat)
- Viron tieviranomaiset
- Harkun kunnanhallitus
- ympäristövirasto
- ympäristönsuojelijat
- Põltsamaan kaupungin hallitus ja Adaveren peruskoulu ja lastentarha
- eteläinen poliisiprefektuuri Jõgevalla
- Adaveren kartanon yhdyskunta
- Jõgevamaan paikallishallintojen liitto
- Kristiinen kaupunginosan hallitus
- Terveysvirasto
- kunnan poliisi
- alueelliset poliisiasemat
- kaupunkien hallinto
- kunnan palvelut
- Tallinnan sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveydenhuollon virasto
- kaupan omistajat, paikallisen kunnan myyjät ja ostajat

Moduulin VI tehtävänanto

Moduulissa VI osallistujien tuli valita tietty suunnitelma, tutustua siihen ja antaa suunnitelmasta CPTED-kommentit sekä vakuuttaa toiset noudattamaan suosituksiaan. Kukin ryhmä valitsi jonkin suunnitelman omasta kaupungistaan tai omalta alueeltaan. Sen oli oltava uuden alueen tai kaupunginosan suunnitelma tai vanhan kaupunginosan merkittävä laajennus ja kunnostus. Suunnitelman oli oltava laajempi kuin vain yksi tai muutama tontti ja sen tuli sisältää uusia rakennuksia eikä ainoastaan liikennesuunnitelmaa.

Kun alue oli lopullisesti valittu, koko projektia koskeva suunnitteluaineisto koottiin yhteen ja tutkittiin sitä:

- suunnitelman kartta
- selitykset
- suunnitelmaa perustelevat kirjalliset tekstit
- muut asiakirjat, kuten kuvat, taiteilijan näkemykset, markkinointiaineisto, ympäristö- ja sosiaalisen vaikutuksen arviointi

Suunnitteluasiakirjojen kokoamisen jälkeen suoritettiin analyysit. Analysoitiin seuraavia seikkoja: suunnitelman kaupunkikonteksti, suunniteltu alue, sen rajat ja koko, kehitystyyppi, sidosryhmät, aikataulu ja likimääräinen budjettiarvio.

Mahdollisten rikosten riskeistä ja turvattomuuden tunteen syistä keskusteltiin samoin kuin myös suunnitelman positiivisista aspekteista. Suunnitelman kommentointi perustui CPTED-periaatteisiin:

- territoriaalisuus
- valvonta (luonnollinen tai tekninen)
- kulunvalvonta
- kohteen vahvistaminen
- imago ja kunnossapito
- positiivisen käytön helpottaminen

Tehtävän viimeisenä vaiheena oli miettiä strategiaa, jonka avulla projektin keskeisille sidosryhmille voisi esitellä uusia ideoita, ja kirjoittaa kirje olennaisimmalle sidosryhmälle CPTED-suositusten esittelemiseksi.

Tässä tehtävässä käytettiin apuna CEN:n eurooppalaisten standardien prosessia ja SafePolisin käsikirjaa.

Suomi

Yleiskatsaus

Tarkasteltu suunnittelualue sijaitsee Kanta-Hämeen maakunnassa Hämeenlinnan kaupungissa. Hämeenlinnan keskustasta on matkaa Helsinkiin noin 100 kilometriä ja Tampereelle noin 75 kilometriä. Hämeenlinnan väkiluku on noin 68 000 asukasta ja väestötiheys on 38 asukasta neliökilometriä kohden. Noin 63 % väestöstä on iältään 15–64-vuotiaita. Väestön suuri enemmistö – 97 % – on suomenkielistä. Tärkeimmät työnantajat ovat valtio ja julkisyhteisöt.

Hämeenlinnan kaupunki hankki Keinusaaren alueen vuonna 1819. Maa oli pääasiassa kivistä, vaikka viljaa kasvatettiinkin tuohon aikaan jossain määrin. Keinusaaren alueen asemakaava valmistui 1922. Alueella toimi pitkään verkatehdas, joka kuitenkin lopetti toimintansa vuonna 1963.

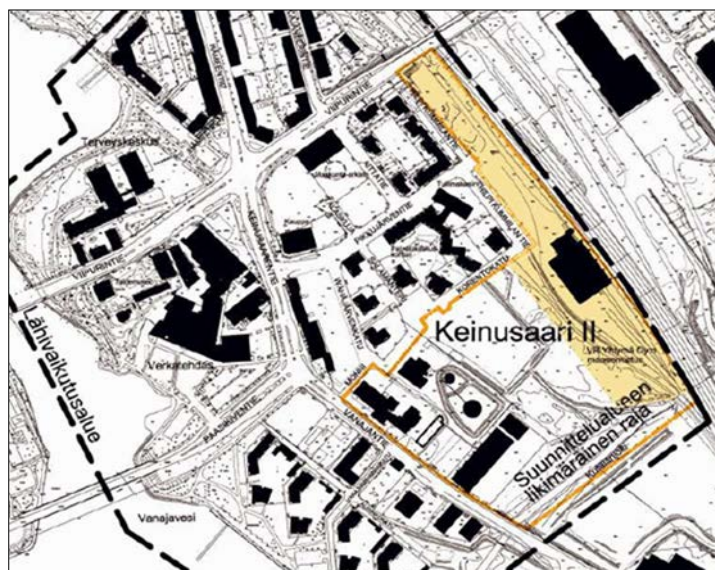
Kuva 1. Keinusaari, Hämeenlinna (Lähde: Google maps 2014).

Keinusaari sijaitsee Hämeenlinnan 5. kaupunginosassa, noin 1 kilometri kaupungin keskustasta kaakkoon. Aluetta rajoittaa pohjoisessa Viipurintie, lännessä Keinusaarentie, idässä haja-asutusalue ja VR-Yhtymä Oy:n päärautatie ja etelässä Keinusaaren lämpökeskuksen vuokra-alue sekä Vanajatie. Suunnitelman nimi on *Keinusaaren asemakaava ja asemakaavamuutos (Keinusaari I)*. Suunnitelman pinta-ala on noin 8,2 ha ja suurimman osan alueesta omistaa kaupunki.

Alueen suunnittelun tavoitteet

Keinusaaren asemakaavan ja asemakaavamuutoksen tavoitteena on elävöittää vielä melko rakentamatonta aluetta ja kehittää Keinusaaren kaupunginosaa alueen keskuksena sekä vahvistaa koko kaupunkikuvaa. Keinusaaren alueen tuleva rakentaminen vahvistaa koko aseman alueen naapurustoa ja integroi sen kokonaisuuteen.

Keinusaari I:n asuin-, liiketoiminta- ja työmarkkina-alueen suora jatko on suunniteltu niin, että se ulottuu Keinusaari II:n alueelle. Tavoitteena on suunnitella monitahoinen lähiö, jonka määrittelee sen asukasrakenne – pääasiassa asuinkerrostaloja – ja joka tukeutuu lähiympäristön ja kaupungin keskustan monipuolisiin palveluihin sekä hyvään liikenneverkkoon.

Kuva 2. Keinusaari II, Hämeenlinna.

Alueen suunnittelun tavoitteena on parantaa Keinusaaren lähiön monipuolisuutta sen asuin-, palvelu- ja työllisyysmahdollisuuksien avulla. Tarkoituksena on saavuttaa laatua ja moninaisuutta kaupunkimaisella asuntoalueella. Tarve luoda seniorien palvelukeskus ja monipuoliset majoituspalvelut senioreille Pikkujärventielle, lähelle entistä tulliä, on esitetty suunnitelmaa ja suunnitelman muutosta koskevassa maankäyttöratkaisussa. Elintarvikemyymälän luominen Keinusaaren on kaikkien asema-alueen palvelujen kannalta tärkeä asia.

Suunnitelmassa esitetään uutta tonttia Viipurintien ja Keinusaarentien kulmaan ja Pikkujärventien alkuun esitetään uutta rakennusaluetta uusien liikkeiden ja toimistojen rakentamiseksi. Maakunta-arkisto on valmistautunut siihen, että se sijoitetaan julkisten rakennusten tontille Viipurintien ja Aittatien kulmaan. Tavoitteena Keinusaassa on saavuttaa jalankulkijoille suunnattu, selkeä ja turvallinen katuymäristö.

Alueen kaupunkimaisen rakenteen ja imagon pohjan muodostavat liike-, toimisto- ja julkisten rakennusten tontit, sekä asuntoalueet, jotka sijaitsevat alueen sisäosissa. Pikkujärventien katuymäristössä jatkuu bulevardimainen ja rehevä yleisilme, mikä on koko alueen identiteetin kannalta tärkeä seikka. Pikkujärventien ja Aittatien katuymäristöön liittyvillä pikkukatujen kortteleilla on myös oma tehtävänsä naapuruston luonteen kannalta.

Kaavaehdotukseen merkitty kokonaiskerrosala on noin 45 100 neliometriä, josta asuinkerrostalojen korttelialueita varten on osoitettu 25 000 m², liike- ja toimistorakennusten korttelialueita varten 14 100 m² ja yhdistettyjen yleisten rakennusten, liike- ja toimistorakennusten sekä asuinrakennusten korttelialueeksi 4 500 m². Lisäksi 1 540 m² kerrosalaa on osoitettu pysäköintipaikkojen korttelialueita varten. Arvio 500 uudesta asukkaasta tehtiin asuinkäyttöön tarkoitettun kerrosalan määrän perusteella. Kaavaehdotuksessa suunniteltu maankäyttö on jaettu asuinrakennusten korttelialueiksi (2,8 ha), liike- ja toimistorakennusten korttelialueiksi (1,1 ha), yhdistettyjen yleisten rakennusten, liike- ja toimistorakennusten sekä asuinrakennusten korttelialueiksi (0,5 ha), liikenne- ja katualueiksi (2,9 ha), erityisalueiden korttelialueiksi (0,5 ha) ja puistoiksi (1,7 ha). Suunnitteluasiakirjoissa ei ole suoraan mainittu, että CPTED:n suunnitteluperiaatteet on otettu huomioon. Joitakin elementtejä, jotka ovat yhteydessä CPTED:n suunnitteluperiaatteisiin, on kuitenkin merkitty suunnitteluasiakirjoihin ja niissä oleviin kuviin.

Valvonta

Huoneistot on suunniteltu noin 400–500 hengen väestölle Keinusaari II:n alueella. Alueelle suunnitellut asuinrakennukset ovat asuin kerrostaloja. Suunnittelussa ratkaisussa korttelin rakenne muodostaa selvän ulkorajan lähiön itä-, länsi- ja eteläsivulle. Idässä ja etelässä asuinrakennukset on yhdistetty toisiinsa yksikerroksisella talousrakennuksella muodostamaan liikennemelulta suojaisia pihatiloja.

Kuva 3. Keinusaari II, kortteli 42.

Pääasiassa asuinalueeksi suunniteltu Keinusaari sijaitsee lähellä Hämeenlinnan keskustaa, mikä heijastuu siinä, että lähiöstä puuttuu palveluja. Alueelle on suunniteltu yhtä elintarvikemyymälää. Suunnitelman perusteella on selvää, että alueella liikkuvat ja siellä aikaansa viettävät ihmiset toteuttavat luonnollista valvontaa. Alueen lähellä sijaitsee kaksi päiväkotia: idässä Kutalan päiväkoti Hätilässä Kutalantiellä, 1,5 km etäisyydellä, ja keskustassa Kaivokadun varhaiskasvatuskeskus osoitteessa Birger Jaarlin katu, 2 km etäisyydellä Keinusaaresta. Alueella ei ole mitään toimintaa tai palveluja, jotka houkuttelisivat muualta tulijoita alueelle.

Lähiön huoneistojen ikkunat ja parvekkeet on sijoitettu siten, että visuaalista kontaktia ei ole kaikkiin ilmansuuntiin. Esimerkiksi Keinukadun pohjoispuolella sijaitsevilla rakennuksilla ei ole ikkunoita tai parvekkeita kadulle päin. CPTED:n periaatteiden

mukaan huoneistojen ja yritysten ikkunoiden ja parvekkeiden tulisi sijaita niin, että ihmiset voivat valvoa julkista liikennettä niistä. Yleisesti ottaen kiinteistöjen ikkunat, parvekkeet ja ulko-ovet on Keinusaassa suunniteltu pääasiassa siten, että ne mahdollistavat hierarkkisten tilojen valvonnan.

Olemassa olevassa ympäristössä kerrostaloryhmät on suunniteltu melko väljästi. Lähiön uloimmat rakennukset muodostavat rajat suojatulle keskusalueelle. Asuinrakennusten lisäksi sisäalueelle on suunniteltu hidaskatu. Asuinrakennusten ympäristö on suunniteltu siten, että ne muodostavat osittain rajat suojatulle sisäpihalle. Sijoittelun ansiosta visuaalinen kontakti rakennusten ulkopuolelta niiden sisäpuolella oleville alueille on rajoitettu. Toimintaa pihossa voidaan valvoa huoneistojen sisältä.

Hierarkkiset tilat on joissain paikoin rajattu epäselvästi. Alueen sisällä on tiloja, joiden välissä ei näytä olevan selviä rajoja. Asuinalueen suunnitteluasiakirjoissa on mainittu, että asuinalueita ei ole erotettu aidoin, mikä on ongelma valvonnan näkökannalta. Liike hierarkkisten tilojen välillä ei tapahdu asteittain. Oscar Newmanin, joka oli yksi CPTED-konseptin kehittäjistä, mukaan tilojen valvonta ja ihmisten halu suojella niitä kasvaa, kun tilat on rajattu selvästi. Näillä seikoilla on myös myönteinen vaikutus rikollisuuden ehkäisyssä.

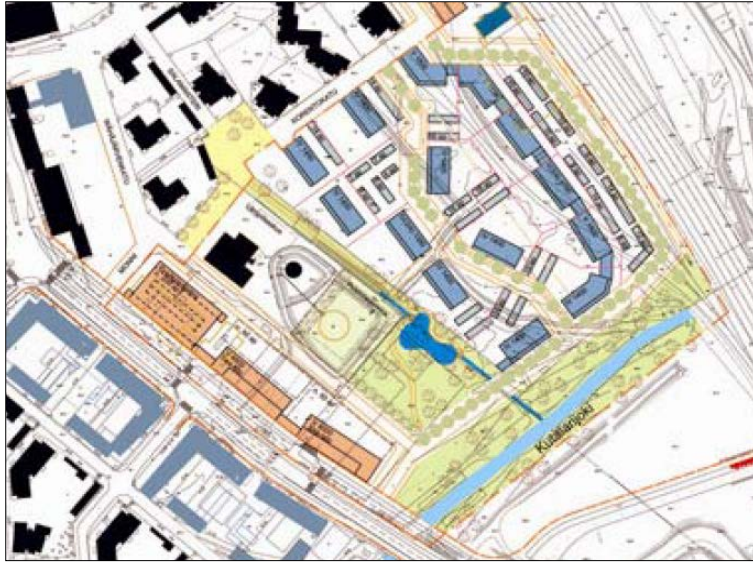
Suunnitelmaan on jätetty määrittelemättömiä, ei kenellekään kuuluvia maa-alueita. CPTED:n periaatteiden mukaan suunnitelman tulisi olla tiivis eikä siinä saisi olla määrittelemättömiä alueita tai ei kenenkään omistamia alueita. Ei kenellekään kuuluvia alueita ei yleensä valvota ja ne voivat ajan myötä muuttua esimerkiksi epäsosiaalisten henkilöiden oleskelupaikoiksi. Epäjärjestys aiheuttaa ihmisissä rikosten pelkoa ja myös pahentaa rikollisuutta.

Kerrostalot ovat pääasiassa kooltaan suuria. Huoneistojen määrä ja sen myötä myös asukkaiden määrä vaikuttaa siihen, kuinka hyvin kerrostalossa asuvat ihmiset tuntevat toisiaan. Kymmeniä asuntoja sisältävät kerrostalot ruokkivat nimettömyyttä, mikä heikentää ihmisten suorittamaa sosiaalista valvontaa. CPTED:n periaatteiden mukaan naapuruston tulisi muodostua pienistä, erillisistä ja suojatuista yhteisöistä.

Kerrostalojen sisäpihoja voidaan valvoa huoneistoista ja pihoista. Suunnitelmassa esitettyjen kuvien perusteella sisäänkäynnit sijaitsevat rakennusten sisä- ja etupihoilla. CPTED:n mukaan sisäänkäynnit tulisi sijoittaa kadun puolelle, lähelle jalankulkuteitä, jolloin niitä olisi mahdollista valvoa sekä yksityisistä että yleisistä tiloista. Asuinalueelle ei ole suunniteltu lainkaan perheasuntoja. Lapsiperheet lisäävät yleensä piha-alueiden käyttöä, mikä lisää luonnollista valvontaa. Nyt ei piha-alueille ole suunniteltu lainkaan leikkikenttiä tai urheilualueita, mikä johtaa vähäisempään luonnolliseen valvontaan.

Kerrostalojen asukkaille tarkoitetut pysäköintipaikat sijaitsevat pääasiassa autokatoksissa ja myös katujen varsilla. Huoneistoista, pihoilta ja kadulta ei ole riittävää näkyvyyttä pysäköintipaikoille. Pysäköintialueet on erotettu yleisestä tilasta katoksella. Pysäköintialueiden ympärille on suunniteltu kasvillisuutta. Kasvillisuuden osalta on tärkeää, ettei se estä valvonnan mahdollisuutta. Väärin suunniteltu kasvillisuus vähentää valaistusta ja estää pysäköintialueiden näkyvyyttä. Autoille suunnitelluilla paikoilla on erittäin suuri vaikutus siihen, joutuuko auto ryöstetyksi. Beilinsonin ja muiden tutkimuksen mukaan avoimilla pysäköintialueilla ja kadulla pysäköitäessä on 3–5 kertaa suurempi autoon kohdistuvan rikoksen vaara kuin omassa pihassa. Tutkimuksessa todetaan myös, että hyvä valaistus vähentää autovarkauden riskiä 50 %. Mikäli asunnosta ei ole näkyvyyttä pysäköintipaikalle rikoksen vaara kasvaa 150 %.

Asuinrakennusten lähellä sijaitsee kolme pysäköintialuetta. Pysäköintipaikkojen luonnollinen valvonta on lähinnä sitä, että ihmiset viettävät aikaa siellä.

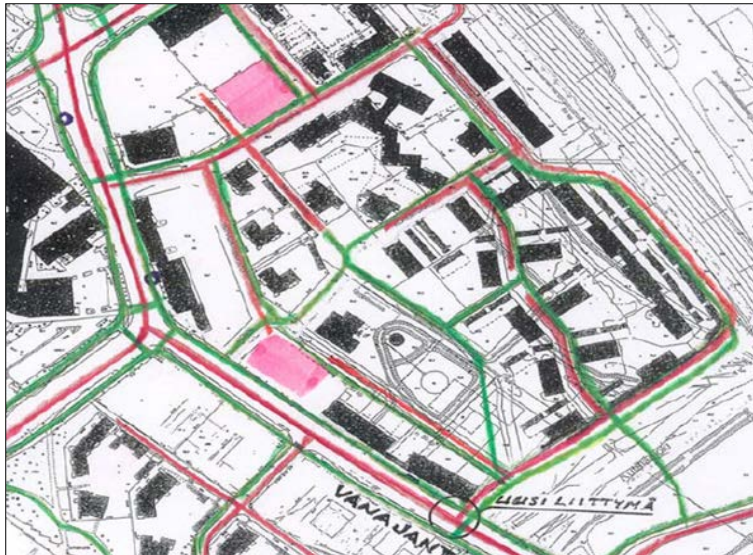

Kuva 4. Keinusaaren viheralueet.

Katsottaessa suunnitteluasiakirjoja on vaikea sanoa, onko pysäköintipaikkoja mahdollista valvoa niitä ympäröiviltä alueilta. Markus Felson (Felson 2002, 132)¹⁹ on maininnut, että asuinalueiden keskellä sijaitsevat pysäköintipaikat näyttävät arkkitehtien piirroksissa hienoilta. Valmistumisensa jälkeen pysäköintipaikat voivat kuitenkin muuttua levottomien nuorten ongelmallisiksi kokoontumispaikoiksi, vastoin alkuperäistä tarkoitusta. Sen tähden pysäköintipaikkojen tulisi sijaita mieluiten asuntoalueen reunoilla.

Suunnitteluasiakirjojen mukaan asuntoalueen läpi kulkee useita teitä. Tiet on suunniteltu asunto- ja liikerakennusten läheisyyteen, ja niistä on mahdollista nähdä teille. Suurin osa liikenteestä kanavoidaan alueen reunoille, mutta osa liikenteestä johtaa myös kiinteistöihin hidaskatujen varsilla.

¹⁹ Felson, Marcus (2002): *Crime and Everyday Life*, 3rd ed. Sage Publications Inc. Thousand Oaks California.

Kuva 5. Keinusaaren liikenne rakenne.

Joillekin teille on suunniteltu hidastustöyssyjä. Tieverkko ei tue lähiön erityisominaisuuksia. Tiet ovat kaksisuuntaisia, minkä tähden liikenne on nopeampaa, kuin jos tiet olisivat yksisuuntaisia. CPTED:n mukaan ajoneuvojen kuljettajia voi käyttää lähiön valvontatehtävissä. Ajoneuvojen kuljettajat suorittavat luonnollista valvontaa lähiön sisällä ja sen ympärillä ajaessaan hitaasti.

Jalankulkijat ja pyöräilijät voivat mennä asuinrakennusten pihalle ja pelastusajoneuvoille on myös tie. Hidaskatu kulkee asuntoalueen halki, mikä lisää liikennettä alueella ja parantaa täten luonnollista valvontaa. Asuntoalueen keskelle on varattu pyöräilijöille ja jalankulkijoille tie paikoitusalueille.

Suunnittelualuetta reunustavat kaupungin vilkkaat pääväylät: Viipurintie, Keinusaarentie ja Vanajantie. Suunnittelualan liikenne on riippuvainen Keinusaarentiestä ja Vanajantiestä. Lisäksi rautatieasemalta on alueelle tieyhteys, joka kulkee Viipurintiensillan alta. Paasikiventien suunniteltu jatke kulkee suunnittelualan lounaisrajalla ja johtaa tulevaisuudessa pääradan alle. Päärata sijaitsee suunnittelualan itäpuolella. Alueelta on joustavat julkisen liikenteen yhteydet. Paikalliset bussilinjat kulkevat nyt Viipurintietä, Keinusaarentietä ja Vanajantietä, joilla on myös linja-autopysäkit. Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden pääväylät kulkevat suunnittelualan lähellä Viipurintietä, Keinusaarentietä ja Vanajantietä.

Valaistut jalankulku- ja pyörätiet sijaitsevat pääasiassa ajoratojen läheisyydessä, jotka ovat nekin valaistuja. Teiltä on hyvä näkyvyys ympäristöön ja samoin näkyvyys teiden lähellä olevista taloista teille on hyvä. CPTED:n periaatteiden mukaan jalankulku- ja pyöräteiden tulisi olla suoraa ja hyvin valaistuja ja niiltä tulisi olla hyvä näkyvyys ympäristöön ja päinvastoin. Näiden teiden luona oleva kasvillisuus ei saa estää näkyvyyttä tai luoda pimeitä tiloja laadullaan tai olotilallaan. Pimeys ja huono näkyvyys herättävät ihmisissä rikosten pelkoa – ihmiset eivät mielellään kulje paikoissa, joihin liittyy näitä pelkoa aiheuttavia seikkoja. Tavallisesti he valitsevat toisen vaihtoehdon, turvallisen reitin pelottavan sijasta.

Kulunvalvonta

Kokonaisuutena arvioituna lähiö on rajattu selvästi yhdeksi alueeksi istutettujen puiden, autokatosten, infrastruktuurin ja puistoalueiden avulla. Alueelle pääsee helposti julkisia teitä pitkin. Suunnitteluasiakirjojen mukaan oletetaan, että lähiön halki ei kulje paljon liikennettä. Tarpeeton liikenne heikentää alueen kulunvalvontaa.

Kuusikerroksiset kerrostalot ovat melko korkeita verrattuna kerrostaloihin yleensä, ja lisäävät väestön määrää kussakin rakennuksessa. Kun tämä seikka otetaan huomioon, ei piha-alueiden ympärillä kulkeviin ulkopuolisiin luultavasti kiinnitetä suurempaa huomiota. Pelkästään kerrostalossa, jossa asutaan, on jo enemmän kuin tarpeeksi ihmisiä joihin tutustua, mikä merkitsee, ettei ole yksinkertaisesti mahdollista tutustua kaikkiin. Kulunvalvonta on heikompaa, mikäli rakennuksiin voi tulla sisään eri ilmansuunnista. Tällöin ei ole mahdollista sanoa, onko alueella liikkuva henkilö tulossa vai menossa ja minne tarkalleen. Se merkitsee, että teknisen valvonnan järjestämisestä tulee haastavampaa.

Talojen lukitusta tai muita kulunvalvontaa helpottavia mekaanisia ratkaisuja ei mainittu suunnitteluasiakirjoissa.

Suunnitteluasiakirjojen mukaan aitoja, pensaita ja katumateriaalin muutoksia käytetään alueiden rajaamiseen. Hierarkkisia tiloja ei ole kuitenkaan merkitty

kaikkialla selvästi. Suunnitteluperiaatteiden mukaan aitoja ei tulisi käyttää pihojen rajoilla, koska ne muuttavat piha-alueiden valvonnan haasteelliseksi.

Asuinkortteleihin johtavat tiet on suunniteltu siten, että ympäristöstä on visuaalinen yhteys teille. Jalankulkutiet sijaitsevat pääasiassa ajoteiden vieressä. Huoneistoihin johtavat portaat on yleensä merkitty selvästi symbolein ja rakennusteknisin ratkaisuin. Kortteleihin johtavat tiet ovat yleensä umpikujia. Umpikujien käyttö rajoittaa teillä liikkuvien ajoneuvojen määrää.

Asuinkortteleiden pysäköintipaikat on järjestetty maantasopaikoitukseksi. Lähimpänä rautatietä sijaitseville asuinrakennuksille on osoitettu yhteinen paikoitusalue, jonka autokatokset toimivat myös meluesteenä pääradan suuntaan. Asuinkortteleiden sisäosissa autopaikat on sijoitettu hajautetusti pienemmiksi yksiköiksi mahdollisimman lähelle asuntoja. Pysäköintipaikoille saavutaan monista suunnista. CPTED-periaatteiden mukaan pysäköintialueilla pitäisi olla vähimmäismäärä sisääntulo- ja ulosmenoteitä jalankulkijoille ja ajoneuvoille. Tällöin kulkuväyliä voidaan valvoa tehokkaasti. Jalankulkuteiden tai polkujen kulkua pysäköintialueiden läpi tulisi välttää (Wrexham County Borough Council 2003).

Territoriaalinen vahvistaminen

Lähiö sijaitsee erillään yksityisalueena, mikä voi vaikuttaa omaperäiseltä ja houkuttevalta valmistuessaan. Alueen historia on kiinnostava ja sitä on käytetty myös hyväksi laadittaessa alueen imagoa koskevaa suunnitelmaa. Alueen sijainti järven läheisyydessä ja puistomaisessa ympäristössä luo myönteisen yleisvaikutelman alueesta. Imagon kannalta alueen lähellä kulkeva junarata saattaisi olla melun tähden haitallinen tekijä. Melunpoisto on kuitenkin otettu huomioon asuinaluetta suunniteltaessa.

Suunnitteluasiakirjojen perusteella asuinkortteleiden sisäosien rakennukset on suunniteltu siten, että niiden suunta vaihtelee ja sen tähden katunäkymät ovat vaihtelevia ja mielenkiintoisia. CPTED:n periaatteiden mukaan asuinalueen rakennusten tulisi olla muodoltaan, ulkomateriaaleiltaan ja väreiltään ainutkertaisia, koska se lisää ihmisten halua pitää alueestaan huolta.

Kuva 6. Keinusaaren rakennusten piha-alueet.

Alueella sijaitsevat puistot luovat mahdollisuuden erityisharrastuksiin olemassa olevassa asuinympäristössä. Suunnitelmassa ei kerrostalojen pihoilla ole yhteisiä tiloja tai leikkikenttiä, joiden avulla voitaisiin saavuttaa yhteisöllisyyttä tai asukkaiden välistä kanssakäymistä. Mainitut paikat luovat mahdollisuuden pysähtyä hetkeksi, mikä helpottaa toisiinsa tutustumista. Asuinalueelle tulisi rakentaa mahdollisimman erilaisia toimintoja, jotta ihmiset viettäisivät mahdollisimman paljon aikaa omalla asuinalueellaan CPTED:n suunnitteluperiaatteiden mukaisesti.

Tilojen rajaaminen on toteutettu puutteellisesti. Ihmisillä on taipumus merkitä alueensa. Alueen merkitsemisellä osoitetaan muille ihmisille, kenelle tila kuuluu. Asuntoalueen korttelit ja kerrostalot tulisi rakentaa, maisemoida ja rajata ainutkertaisiksi alueikseen. Ainutkertaiset alueet erotettaisiin muusta ympäristöstä erilaisiksi muodostelmiksi myönteisellä tavalla, joka parantaisi omalta osaltaan territoriaalisuuden muodostumista. Merkitsemällä paikattulee selväksi, kuka huolehtii ja kuka on vastuussa paikoista. Merkintä myös vahvistaa sosiaalista valvontaa ihmisten keskuudessa ja kanavoi ihmisten käyttäytymistä toivottuun suuntaan.

Kunnossapito

Kunnossapidon osalta suunnitelmat ovat niin pintapuolisia, että on vaikea saada selvää käsitystä toimenpiteistä, jotka tukevat alueella suoritettavia kunnossapitoperiaatteita.

Yleisesti ottaen fyysisen ympäristön kunnossapito luo siellä asuville ja liikkuville ihmisille käsityksen, että alue on jonkun valvonnassa, siitä pidetään hyvää huolta ja alueella liikkuminen on turvallista. Ympäristön kunnossapito tukee myös muita CPTED:n suunnitteluperiaatteita. Kunnossapidon suunnitteluvaiheessa on otettava huomioon talven erikoispiirteet ja suuret lumimäärät – jotka ovat haaste CPTED-toiminnan kannalta.

Lähiön valaistus tukee CPTED:n suunnitteluperiaatteita. Valaistuksesta ei ole laadittu erillistä suunnitelmaa.

Rakennuksissa, aidoissa ja muissa fyysisissä rakenteissa tulisi käyttää helposti puhdistettavia, korjattavia ja vaihdettavia materiaaleja. Esimerkiksi rakennusten seinäpintojen tulisi olla helposti puhdistettavissa graffitista tai muista tahroista. Suunnitteluasiakirjojen mukaan asuntoalueen autokatosten seinät ovat kadulle päin. Ne tulisi suunnitella tavalla, joka ehkäisee graffitin ruiskuttamista niihin.

Suunnitteluasiakirjoissa ei ole mainittu yleisiin ja puoliyleisiin tiloihin sijoitettavien roska-astioiden paikkoja. Roska-astiat parantavat alueen siisteyttä. CPTED:n suunnitteluperiaatteiden mukaan alueella tulisi olla kyltit osoittamassa, kuka vastaa mistäkin alueesta, mikä parantaisi ympäristön kunnossapitoa.

Kuten kartasta näkyy, koko kaupunki on jaettu eri vyöhykkeisiin, joilla on eri tehtävät, tarkoitukset ja tietysti erityisvaatimukset kunkin kaupunginosan kannalta. Se merkitsee, että kaupungin viranomaiset määrittelevät kaupungin menestyksestä kehittämistä varten tärkeimmät säännöt luodakseen turvallisen, miellyttävän ja houkuttelevan kaupungin. Valitettavasti yleiskaavaa valmisteltaessa ei noudatettu tärkeimpiä CPTED:n periaatteita tai niitä noudatettiin vain osittain ja satunnaisesti. Rikollisuuteen liittyvät ongelmat, joita yhteisömme kohtaa nykyisin hiljattain kehitetyillä alueilla, ajavat meitä toteuttamaan yleiskaavan syvempää analyysia CPTED:n kontekstissa ja laatimaan suosituksia yleiskaavan parantamiseksi, jotta kaupungin kehitystä voitaisiin vahvistaa CPTED-suunnitelmaan läheisesti liittyvillä tavoilla.

Yleiskaavan selitykset

Yrittäessämme selventää yleiskaavaa ymmärtääksemme sitä paremmin meidän on tutkittava yleiskaavan selityksiä ja tutkittava, mitä kartan eri värit ja merkinnät tarkoittavat sekä mitä vaatimuksia on esitetty kullekin vyöhykkeelle.

MAPS

LEGEND

	Old Town
	City centre, key local centres
	Regional centres and other mixed territories of high development intensity
	Residential territories of high development intensity
	Residential territories of medium development intensity
	Residential territories of low development intensity
	Territories of gardening communities converted to residential territories of low development intensity
	Territories of gardening communities
	Territories designated for public needs, specialised territories and territories with complexes
	Territories designated for public needs, specialised territories and territories with complexes with high volume of green areas
	Infrastructure territory
	Commercial, manufacturing, industrial territory
	Green areas zoned for intensive use
	Green areas zoned for extensive use
	Forests and wooded territories
	Agricultural and other non-urbanised territories designated as such for a limited period of time - until 2015
	Waters
	Water extraction sites
	2nd belt of sanitary protection zones of Vilnius City water extraction sites
	Territory of State Cultural Reserve of Vilnius Castles
	Mineral resources
	District under consideration and its limits
	Limits of Vilnius City Municipality
	Limits of Vilnius Old Town
	Proposed Vilnius Old Town buffer zone of strict regulation

Yleiskaavan (MP) pääkartan säännöstaulukko

Yleiskaavaan merkittyjä alueita koskevat tärkeimmät vaatimukset sisältyvät yleiskaavan säännöstaulukkoon. Niillä on tärkeä tehtävä kunkin konkreettisen alueen suunnitteluprosessissa ja suunnittelijoiden tulisivin noudattaa niitä suunnittelu-prosessin aikana. Säännöstaulukossa on esitetty tärkeimmät vaatimukset olemassa oleville ja uusina kehitettäville alueille. Pääkriteerejä ovat alueiden suositeltavat rakenteet, kehittämisen enimmäisintensiiteetti ja rakennusten suurin sallittu korkeus.

Alueen nimi (funktionaalinen vyöhyke)	Merkintä	Alueen vallitsevat ominaisuudet	Mahdolliset tärkeimmät maankäyttösuunnitelmat ja maankäyttötavat	Soovituskäyttöalue ala territoriumil, %			Yleiskaavaan (MP) merkittyjen alueiden säännellyt parametrit	
				Asuntoalue jossa kulkuväyliä	Yleisön käytössä olevat viheralueet	Sosiaalinen	Kehittämisen enimmäisintensiiteetti, U _{max} , maapalstoina	Rakennusten enimmäiskorkeus h _{max} (ei sovelleta teknisiin rakennelmiin)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
KAUPUNKIALUEET								
Asumiseen soveltuvat alueet:								
Vanhakaupunki		Sekäkäytössä olevat vanhakaupungin alueet, joita koskevat erityis-suojeluvaatimukset. Pääasiassa asuntoja, liike- ja julkista toimintaa.	<ul style="list-style-type: none"> Suojelukäyttö (vain suojelukohteiden alueella) Muu käyttö: <ul style="list-style-type: none"> asuntoalueet; julkiset alueet; liiketoiminta-alueet; teknologisten infrastruktuurien alueet; virikistysalueet; yhteiskäytössä olevat alueet. 					
Kaupungin keskusta, tärkeimmät paikalliskeskukset		Sekäkäytössä olevat tärkeimmät keskukset, joita koskevat rakennusten arkkitehtuuriin ja julkisiin tiloihin liittyvät erityisvaatimukset. Pääasiassa asuntoja, liike- ja julkista toimintaa.	<ul style="list-style-type: none"> Suojelukäyttö (vain suojelukohteiden alueella) Muu käyttö: <ul style="list-style-type: none"> asuntoalueet; julkiset alueet; liiketoiminta-alueet; teknologisten infrastruktuurien alueet; virikistysalueet; yhteiskäytössä olevat alueet. 	10-50	>8	>10	≤3,0	Korkeintaan 35 m (tornitalojen suunnittelu sallitaan tornitalojen erityissuunnitelman tapauksessa)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Alueelliset keskukset ja muut vahvasti kehitettävät seka-alueet		Vahvasti kehitettävät sekakäytössä olevat alueet muissa monitoimikeskuksissa. Pääasiassa asuntoja, liike- ja julkista toimintaa (uusien asuntojen kehittämistä neuvostoaikaisissa tornilokeskuksissa ei edistetä).	<ul style="list-style-type: none"> Suojelukäyttö (vain suojele-kohteiden alueella) Muu käyttö: <ul style="list-style-type: none"> asuntoalueet; julkiset alueet; liiketoiminta-alueet; teknologisten infrastruktuurien alueet; virkestysalueet; yhteiskäytössä olevat alueet. 	10-50	>8	>10	Asuinkortteleissa <1,6 (<3,0 muussa kuin asuinkäytössä)	Korkeintaan 35 m (tornitalojen suunnittelu sallitaan tornitalojen erityissuunnitelman tapauksessa)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Keskivahvasti kehitettävät asuntoalueet		Sekakäytössä olevat alueet, joissa on pääasiassa asuntoja, lisäksi tarvittavat tukevat sosiaaliset, palvelu- ja muut infrastruktuurit.	<ul style="list-style-type: none"> Metsäkäyttö Muu käyttö: <ul style="list-style-type: none"> asuntoalueet; julkiset alueet; liiketoiminta-alueet; teknologisten infrastruktuurien alueet; virkestysalueet; yhteiskäytössä olevat alueet. 	>70	>10	>8	Asuinkortteleissa <0,8 (<2,0 muussa kuin asuinkäytössä)	< 4 kerrosta
Hitaasti kehitettävät asuntoalueet (mukaan lukien hitaasti kehitettäviksi asuntoalueiksi muutettavat puutarha-alueet)		Sekakäytössä olevia alueita, joissa on pääasiassa asuntoja (matalia omakotitaloja ja korkeita moniasuntoisia rakennuksia), lisäksi tarvittavat tukevat sosiaaliset, palvelu- ja muut infrastruktuurit.	<ul style="list-style-type: none"> Maatalouskäyttö (asuinympäristöön sopivaa luomuviljelyä); Muu käyttö: <ul style="list-style-type: none"> metsäkäyttö asuntoalueet; julkiset alueet; liiketoiminta-alueet; teknologisten infrastruktuurien alueet; virkestysalueet; yhteiskäytössä olevat alueet. 	>70	>5	>8	Asuinkortteleissa <0,4 (<1,2 muussa kuin asuinkäytössä)	< 3 kerrosta

Asuntoalueet	Seuraava rakennustoiminta on sallittua asuntoalueilla: <ul style="list-style-type: none"> asuinrakennukset sekakäytössä olevat rakennukset, joissa on asuntoja ja pienyrityksiä, kauppa-, käsiteollisuus- ja palvelutoimintaa asuntolat, hotellit, lastenhoitolaitokset ja vanhainkodit, hoitokodit julkiset viheralueet sosiaaliseen toimintaan liittyvät julkiset palvelut ja muut palvelut (koulut ja muut oppilaitokset, päiväkodit, seimet yms., vähittäismyynti ja muut palvelut, urheilukentät ja lasten leikkikentät) pienyritykset kulkuväylät (kadut, pääsytiet, tekninen infrastruktuuri) yleishyödylliset laitokset muut kuin edellä mainitut laitokset, jotka eivät vaikuta haitallisesti asuntoalueen laatuun 							
Vahvasti kehitettävät asuntoalueet		Sekakäytössä olevat alueet, joissa on pääasiassa asuntoja (korkeita moniasuntoisia rakennuksia), lisäksi tarvittavat tukevat sosiaaliset, palvelu- ja muut infrastruktuurit.	<ul style="list-style-type: none"> Metsäkäyttö Muu käyttö: <ul style="list-style-type: none"> asuntoalueet; julkiset alueet; liiketoiminta-alueet; teknologisten infrastruktuurien alueet; virkestysalueet; yhteiskäytössä olevat alueet. 	>60	>15	>8	Asuinkortteleissa <1,2 (kun enimmäiskorkeus on <9 kerrosta, DI <1,6) (<2,5 muussa kuin asuinkäytössä)	<5 kerrosta (korkeintaan 20 % kokonaiskorkeudesta asuntoalueella saa olla 6 ja 9 kerroksen väliltä)

Kaksi erilaista uutena kehitetyn alueen tyyppiä – Perkunkiemis vs Venecija

Tässä julkaisun osassa analysoimme kahta erilaista uutena kehitettyä aluetta ja yritämme selvittää, miksi rikostilanne on näillä alueilla niin erilainen ja mitä kaupunkien suunnittelijoiden ja kehittäjien pitäisi ottaa opikseen. Vertailemme kahta aluetta, jotka ovat Vilnan pohjoisrajan lähellä sijaitseva Perkunkiemis ja kaupungin eteläosassa sijaitseva Venecija. Toivomme, että analyysi auttaa löytämään sopivan tavan kehittää uusia alueita ja välttää virheitä tulevaisuudessa.

Perkunkiemis

Kuten jo mainitsimme, tämä alue sijaitsee Vilnan pohjoisosassa. Aluetta alettiin kehittää vuonna 2005. Se on yksi viimeisistä pääasiallisesti asuinkäyttöön tarkoitetuista alueista, joita kaupungissa on kehitetty. Alueen kehittäminen päättyi vuonna 2008 eikä sitä jatkettu finanssikriisin aikana, mutta se käynnistettiin uudelleen vuonna 2014. Nykyisin kehittäminen jatkuu ja uusia rakennuksia on rakenteilla. Ensimmäisten asukkaiden saavuttua vuonna 2006 poliisi on havainnut rikosten ja rikkomusten lisääntyneen huomattavasti. Rikosten määrä alueella on kasvanut suhteessa uusien asukkaiden saapumiseen. Enimmäkseen kyseessä ovat omaisuusrikokset – varkaudet ja ryöstöt. Tämä tilanne ajoi meidät etsimään syytä, miksi tällä uudella alueella, jolla on toteutettu jopa joitakin CPTED-periaatteita, rikostilanne on samanlainen kuin vanhoilla alueilla, jotka kehitettiin 20–30 vuotta sitten ilman CPTED:n vaikutusta. Meidän käsityksemme mukaan tärkeimmät syyt ovat seuraavat: Vilnan kaupungin yleiskaavaa laadittaessa ei otettu huomioon asukkaiden tarpeita. Asukkaat ovat hyvin tilapäisiä eivätkä he muodosta vahvaa yhteisöä, jolla olisi omat sisäiset turvallisuutta lisäävät toimintonsa. Omaisuutta (autot maanalaisilla pysäköintipaikoilla, halleissa olevat tavarat, polkupyörät jne.) säilytetään huolimattomasti ja voimakkaasti kehittyvän asuinalueen vaatimat turvatoimet (aidat, sisäänkulkurajoitukset jne.) ovat puutteellisia. Alla olevissa kartoissa on esitetty alue ja sen sijainti Vilnan yleiskaavassa.

Tärkeimmät tiedot:

Pinta-ala – 15 ha

Talojen lukumäärä – 33 (2 on rakenteilla)

Asuntojen lukumäärä – 4 500

Asukkaiden lukumäärä – 10 000

Autopaikkojen lukumäärä – 2 500

Rakennusten korkeus on enimmäkseen 7–9 kerrosta, mutta kahdessa rakennuksessa on 16 kerrosta.

Perkunkiemis sijaitsee vyöhykkeellä, joka on merkitty vahvasti kehitettäväksi asuinalueeksi, ja noin 10 prosenttia alueesta sijaitsee vyöhykkeellä, joka on merkitty alueellisiksi keskuksiksi ja muiksi vahvasti kehitettäviksi monitoimikäytössä oleviksi alueiksi. Suurin ero näiden kahden alueen välillä on tasapaino asuinrakennusten ja julkisten tai liikerakennusten välillä.

Kullakin vyöhykkeellä on omat erityisvaatimuksensa, jotka on määritelty yleiskaavan säännöstaulukossa. Tärkein turvallisuuskriteeri ovat mielestämme kehityksen maksimaalinen intensiteetti ja rakennusten enimmäiskorkeus alueella. Sillä olisi voinut olla merkittävä rooli CPTED-periaatteiden toteuttamisessa ja turvallisen ympäristön luomisessa.

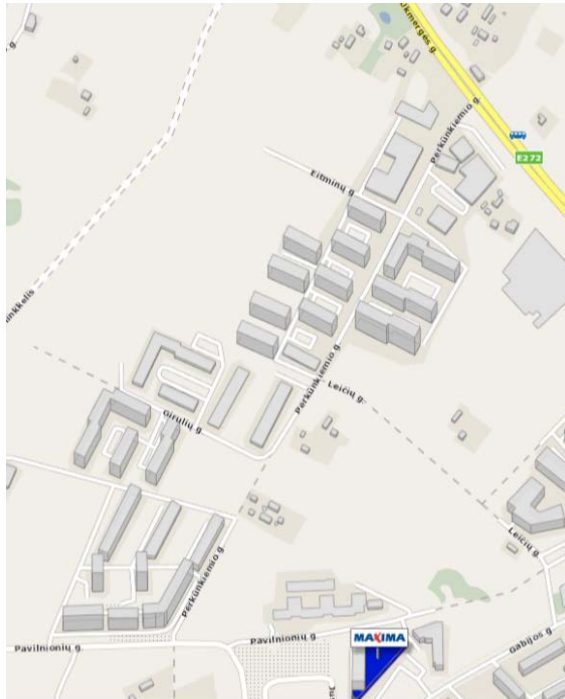
Yleiskaavan säännöstaulukon mukaan voimakkaasti kehitettävien asuinalueiden päävaatimukset ovat seuraavat:

Kehittämisen enimmäisintensiteetti ei saa olla yli 1,2.

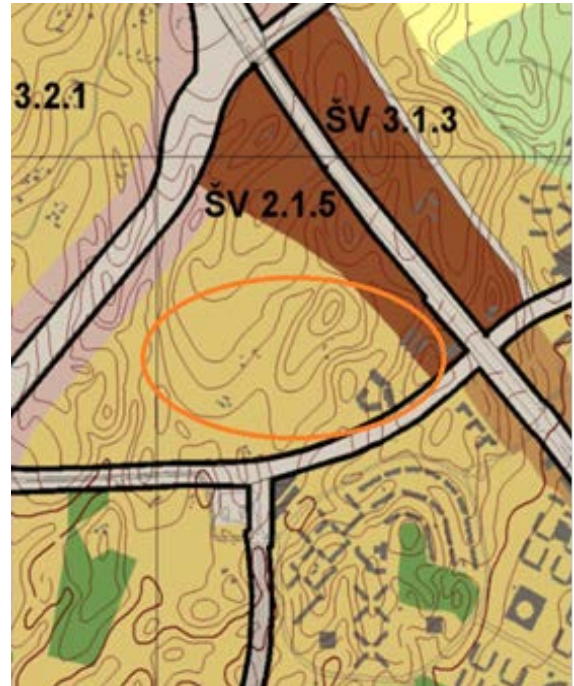
Kehittämisen enimmäisintensiteetti alueella, jossa rakennusten enimmäiskorkeus on 9 kerrosta, ei saa olla yli 1,6.

Rakennusten korkein sallittu korkeus on 5 kerrosta.

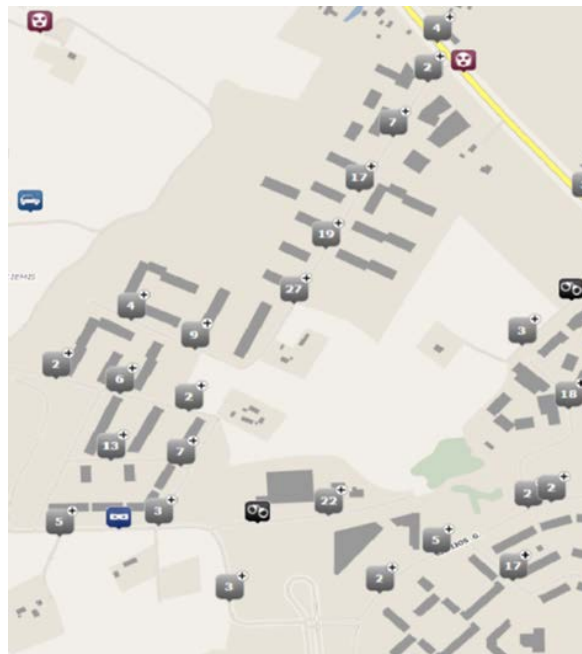
Korkeintaan 20 prosenttia kokonaiskorkeudesta alueella saa olla 6 ja 9 kerroksen välillä.

Kuva 1. Perkunkiemisin lähiö

Kuva 2. Perkunkiemisin lähiön sijainti yleiskaavakartassa

Kuva 3. Omaisuusrikosten kuuma alue

Kuva 4 Perkunkiemisin rikoskartta
Kaikenlaiset rikokset

Perkunkiemisin rikostilanne on melko monimutkainen. Yrittäessämme vertailla rikostilannetta 20–30 vuotta sitten rakennettuihin alueisiin havaitsemme, että tietyissä

tapauksissa vanhojen korttelien tilanne on parempi tai samanlainen kuin uudessa lähiössä. Tutkittuamme tilannetta kentällä ja käytettyämme hyväksemme poliisin rikoskarttoja havaitsimme seuraavat lisäsyöt alueen korkeaan rikollisuuteen:

Perkunkiemisissä ei ole riittävästi autopaikkoja. Liettualaisten rakennusstandardien mukaan autopaikkojen määrän tulisi olla sama tai korkeampi kuin alueen asuntojen määrän. Se merkitsee, että alueella olevien 2 500 autopaikan sijasta siellä pitäisi olla 4 000–4 500 autopaikkaa. Havaitsimme, että autopaikkojen puute pakottaa alueen asukkaat jättämään autonsa lain vastaisesti jonnekin kadulle tai pelloille ja se vaikuttaa automurtojen suureen määrään.

Merkittäväällä kaupungistumisella on yleensä kielteinen vaikutus alueen rikollisuuteen. Kuten edellä jo mainittiin, tulisi tälle alueelle yleiskaavan säännöstaulukon mukaan rakentaa pääasiassa asuintaloja, joissa on korkeintaan 5 kerrosta, ja vain 20 prosenttia rakennuksista voisi olla 6–9-kerroksisia. Perkunkiemisin lähiössä ei ole lainkaan korkeintaan 5-kerroksisia rakennuksia, suurimmassa osassa on 7–9 kerrosta ja kahdessa asuinrakennuksessa 16 kerrosta. Likimääräiset laskelmat osoittavat, millä rakentamisen tasolla ollaan, ja alueella vaaditun 1,2–1,6 sijasta päästään tasolle 2 ja yli sen. Tämä osoittaa, että lähiössä on liikaa asuntoja, ja sillä on hyvin negatiivinen vaikutus rikostilanteeseen.

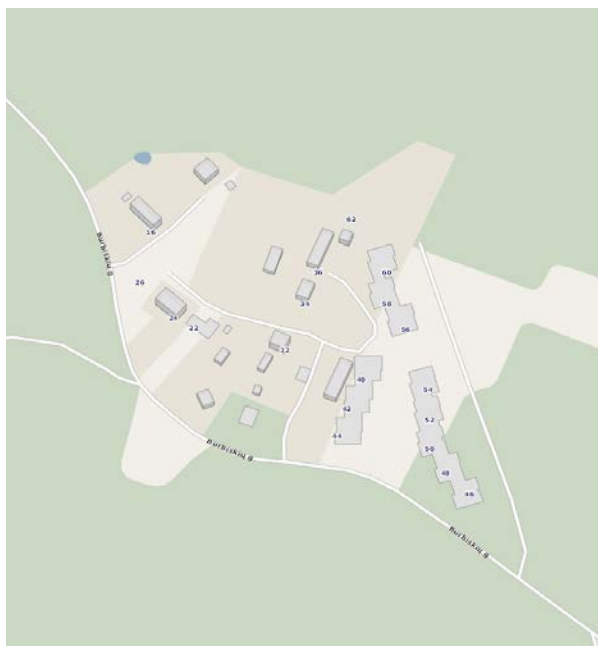
Näin ylikuormitetuilla alueilla on sosiaalisten suhteiden kehittäminen siellä asuvien ihmisten välillä erittäin monimutkaista. On käytännössä katsoen mahdotonta luoda turvallisen lähiön ryhmiä, koska liian tiheään asuttu ympäristö ajaa ihmisiä pääasiassa huolehtimaan omasta turvallisuudestaan, ei naapureistaan eikä ympäristöstään. Se merkitsee, että tärkeimmät CPTED-periaatteet kuten luonnollinen kulunvalvonta ja territoriaalisuuden vahvistaminen eivät toimi ja se vaikuttaa luonnollisesti kielteisesti alueen turvallisuuteen.

Venecija – esimerkki jota meidän tulisi seurata uusien alueiden kehittämisessä

Perustamisensa jälkeen Venecija alkoi kehittyä joitakin vuosia myöhemmin kuin Perkunkiemis, vuonna 2012. Alueen sijainti on potentiaalisesti vaarallinen – se sijaitsee Naujininkain kaupunginosan (jota tutkimme moduulissa 2) ja romanien

yhteisön puolimatkassa, joista jälkimmäinen on surullisenkuuluisa siitä, että se on Vilnan suurin huumekauppa-alue. Tämä merkitsee, että uuden asuinalueen rakentaminen sisälsi melkoisia riskejä, ja luultavasti ainoa etu oli se, että maa oli halvempaa tällä kaupungin vähemmän suositulla laidalla. Analyysin jälkeen olemme havainneet, että riskin ottaminen kannatti ja se on tuonut paljon etua asukkaille. Kehittäminen onnistui, koska valittiin oikea strategia ja oikea näkemys alueesta. Toisin kuin Perkunkiemisissä kehittäjät päättivät luoda houkuttelevan lähiön, jossa rakennukset ovat korkeintaan 4-kerroksisia, ja säilyttää kaupungistumisen matalan tason. Matala kaupungistumisen taso, hyvin toteutetut turvallisuustoimenpiteet ja vahva yhteisö toivat alueelle turvallisen elämänlaadun. Sieltä voi löytää myös useimpien CPTED-periaatteiden sovelluksia. Aluetta ympäröivät aidat, mikä parantaa kulunvalvontaa, ja erinomainen valaistus takaa täydellisen näkyvyyden. Julkisten, puolijulkisten, puoliyksityisten ja yksityisten alueiden selkeä erottelu vahvistaa huomattavasti alueen turvallisuutta, ja jatkuva kunnossapito lisää sekin turvallisuutta. Sen seurauksena alueelta on ilmoitettu vuonna 2014 rikostilastojen mukaan vain 2 rikosta. Esittelemme alla olevien karttojen avulla alueen ja tärkeimmät sitä koskevat faktat.

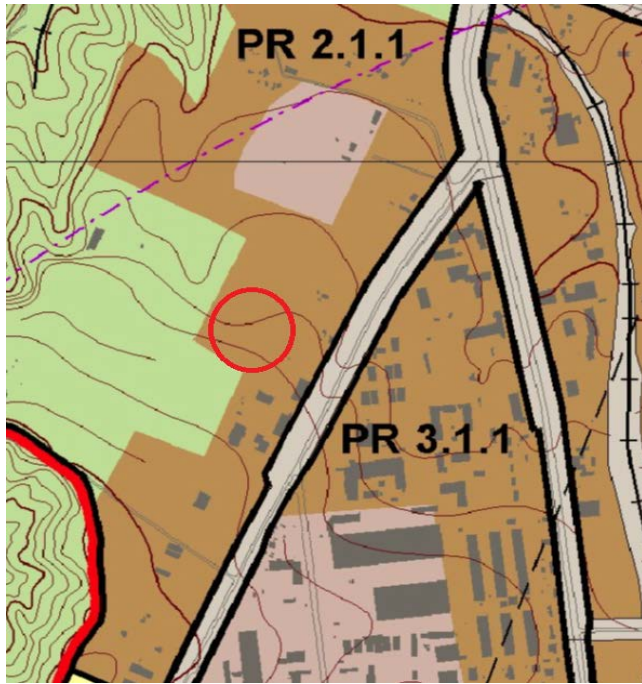
Tärkeimmät tiedot:

Kuva 5. Venecijan kaupunginosa

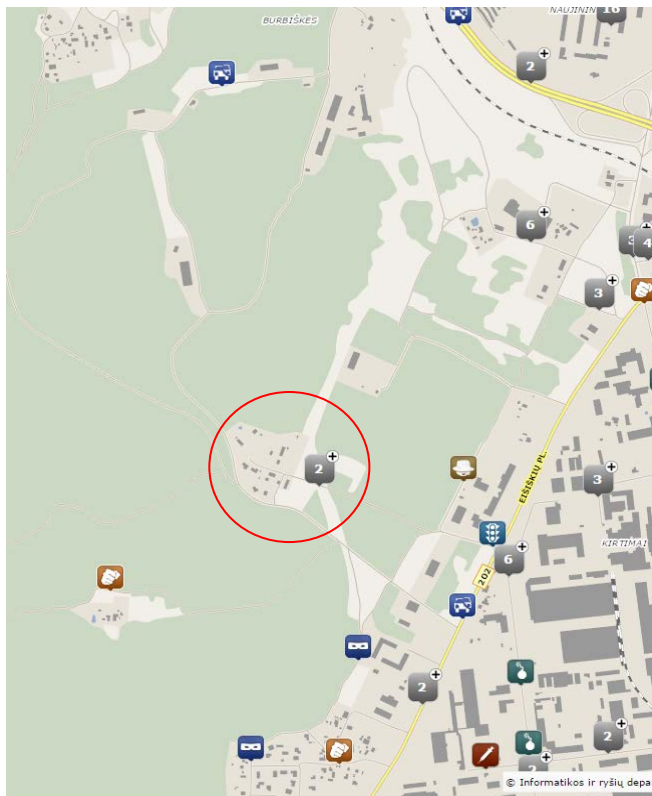
- Pinta-ala – 4 ha
- Talojen lukumäärä – 18
- Asuntojen lukumäärä – 200
- Asukkaiden lukumäärä – 500

Venecijan lähiötä alettiin kehittää vuonna 2012. Alueella ovat vallitsevina korkeintaan 4-kerroksiset asuintalot. Yleiskaavassa lähiö kuuluu vyöhykkeeseen, joka on merkitty vahvasti kehitettäväksi asuinalueeksi. Se merkitsee, että talot voi rakentaa korkeintaan 5-kerroksisiksi ja korkeintaan 20 % alueesta voi käsittää korkeintaan 9-kerroksisia asuintaloja. Alueen kehittäjät valitsivat kuitenkin toisenlaisen strategian.

Kuva 6. Venecijan sijainti yleiskaavassa

Rikoskartan (kuva 7) analyysi osoittaa, että Venecijan lähiöstä ilmoitettiin poliisille vuonna 2014 ainoastaan 2 rikosta (perheväkivalta ja omaisuusvahinko). Se osoittaa, että alueen kehittämiseen valittu strategia oli oikea.

Kuva 7. Venecijan rikoskartta

Päätelmät

Näiden kahden toisistaan täysin poikkeavan uusien alueiden kehittämistä koskevan strategian analysoinnin jälkeen Liettuan CPTED-ryhmä toimitti Vilnan kaupunginhallitukselle seuraavanlaisen kirjeen sen sisältämine tärkeimpine suosituksineen:

Uusilla kehitettävillä asuntoalueilla on edistettävä pääasiassa intensiteetiltään matalaa kaupungistumista. Ehdotamme, että yleiskaavassa muutetaan uusien alueiden status vahvasti kehitettävistä asuntoalueista keskitasolla kehitettäviksi asuntoalueiksi. Se vähentää automaattisesti kaupungistumisen intensiteettiä, asukastiheyttä ja parantaa luonnollisesti myös alueiden turvallisuutta. Rakennusten suurimman sallitun korkeuden näillä alueilla tulisi olla 4 kerrosta ja kehittämisen enimmäisintensiteetin 0,8.

Paikallisia yhteisöjä ja sosiaalista toimintaa asuinalueilla tulisi edistää. Se on mahdollista saavuttaa menestyksekkäästi ainoastaan pienemmillä asuntoalueilla kuten Venecija ja erittäin vaikeaa toteuttaa valtavankokoisissa lähiöissä kuten Perkunkiemis. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on erittäin tärkeää ottaa suunnitteluprosessiin mukaan sosiaalista toimintaa lisääviä kohteita, kuten leikkikentät, kohtauspaikat yms.

Tärkeimmät CPTED-periaatteet tulisi ottaa mukaan suunnitteluprosessiin ja noudattaa niitä alueilla. Turvallista pysäköintiä, kulunvalvontaa, territoriaalisuutta ja jatkuvaa kunnossapitoa koskevat vaatimukset tulisi sisällyttää prosessiin suunnitteluvaiheesta alkaen aina suunnitelman toteuttamiseen kentällä.

Latvia

A. Rinkevics, L. Legzdīna, D. Skuja, A. Savčenko

Tapaustutkimus – Jelgavan kaupunki

1. Suunnitelman valinta

Moduulin VI kotitehtävän tapaustutkimuksen kohteeksi valittiin Jelgavan alue. Tähän projektiin kuuluvat liikennesuunnittelu, puiston kunnostaminen, pysäköintialueen kehittäminen, maiseman parannukset, valaistus, pyörätien kehittäminen, julkisen liikenteen järjestely ja kameravalvonnan asennus. Projektin toisessa osassa, joka on edelleen kehittelyvaiheessa, on ennakoitu, että tulevaisuudessa linja-autoasema tulee rautatieaseman läheisyyteen ja myös keskustorin sijainnin muuttuminen (keskustori tulee myös lähelle keskusrautatieasemaa).

Projektia koskevat tiedot koottiin yhteen käyttämällä Jelgavan kaupungin kotisivulla olevia tietoja ja myös tekemällä yhteistyötä kaupungin virkailijoiden kanssa. Koko aineiston hankkiminen oli melko haastavaa, koska lopullinen yksityiskohtainen suunnitelma ei ollut vielä valmis. Sen tähden analyysi tehtiin käyttäen sekamenetelmää – analysoitiin jo olemassa olevia karttoja ja käytiin kentällä ja analysoitiin tilannetta todellisessa ympäristössä. Projektia ja suunnitelmia analysoitiin Jelgavan kaupungin strategisten suunnitteluasiakirjojen kontekstissa. Kentällä käyminen oli erittäin tärkeää, koska asemakaavan (ei valmis) ja kameravalvontayksiköiden sijainnin lisäksi ei ollut mitään muuta visuaalista materiaalia. Strategisesti päätös valita juuri tämä kaupunki ja tämä projekti perustuu mahdollisuuteen tehdä tulevaisuudessa yhteistyötä Jelgavan kaupungin kanssa ja toteuttaa yhteisesti CPTED-periaatteita.

Luettelo analysoiduista asiakirjoista:

1. *Jelgavan strategisen kehittämisen suunnitelma*
2. *Jelgavan kaupungin pitkäaikainen kehitysstrategia, 2007–2020*
3. Jelgavan kaupungin yleinen aluesuunnitelma
4. keskusrautatieaseman ympärillä olevan kunnostetun alueen yksityiskohtainen suunnitelma, mukaan lukien liikennesuunnitelma
5. valvontakameroiden sijainnin kunnostetulla alueella osoittava kartta
6. *CEN/TR 14383-2*

2. Taustatietoa

Kaupungin kuvaus

Ennen suunnitelman analysoimista kerättiin Jelgavan kaupungista ja strategista suunnitelmaa koskevista asiakirjoista taustatietoa uuden projektin tavoitteiden ymmärtämiseksi. Ilman taustatietoja on mahdotonta ymmärtää projektia ja sitä, kuinka se heijastaa yhteisön tarpeita.

Jelgava on Latviassa sijaitseva kaupunki, jossa on 64 279 asukasta ja jonka pinta-ala on 60,32 km². Etnisesti kaupungin asukkaista on 57,3 % latvialaisia, 27,8 % venäläisiä, 5,7 % valkovenäläisiä, 2,7 % ukrainalaisia, 2 % puolalaisia, 1,4 % liettualaisia, 1,2 % romanialaisia, 1,9 % muita (2012). Kaupunki sijaitsee 42 km etäisyydellä pääkaupungista Riiasta. Väestöstä 54 % on naisia. Jelgavassa on maatalousyliopisto ja sen tähden kaupungissa on paljon opiskelijoita.

Työikäisen väestön osuus on suhteellisen suuri – 66,3 %, kun se on Latviassa keskimäärin 65,7 %. Jo nyt meidän on kiinnitettävä huomiota seikkaan, että lasten pieni osuus tänään aiheuttaa tulevaisuudessa ongelmia työvoimamarkkinoille – tällä hetkellä 14,8 % Jelgavan asukkaista ei ole vielä saavuttanut työikää.

Jelgavassa suuri osa ihmisistä työskentelee julkisessa sektorissa – noin 42 %, mikä on enemmän kuin Latvian keskiarvo 34 %. Tämä on selitettävissä sillä, että Latvian maatalousyliopisto ja muut oppilaitokset ovat Jelgavan suurimpia työnantajia; sen lisäksi kaupungissa sijaitsee myös aluehallinnon virastoja. Jelgava vaikuttaa houkuttelevan ihmisiä työhön muiltakin alueilta.

Kuva 1. Jelgavan kaupunki

Kuva 2. Jelgavan kaupunki

Kuva 3. *Jelgavan kaupunki*

Suunnitteluasiakirjat

Säädökset ja asiakirjat, jotka sääntelevät aluesuunnittelua ja rakentamista Latviassa jakautuvat kolmeen tasoon:

1. kansallinen taso (lait, hallituksen säädökset)
2. alueellinen taso (alueelliset aluesuunnitelmat, ohjeet)
3. paikallistaso (kaupunkisuunnitelmat, kaupunginhallituksen määräykset, asemakaavat)

Alueet antavat kunnanhallituksille aluesuunnittelun kehittämistä koskevia ohjeita. Kuntia koskevat lait määrittelevät myös sen, että kunnanhallituksen on laadittava aluesuunnitelma. Paikallistason ongelmana on se, että useimmat kunnanhallitukset asettavat lyhytaikaisia eivätkä pitkäaikaisia tavoitteita ja tekevät päätöksensäkin lyhyellä tähtämellä. Lainsäädäntö muuttuu myös niin nopeasti, että aluesuunnitteluun liittyy paljon ongelmia. Lisäksi kunnilta puuttuu aluesuunnitteluun liittyviä tietoja ja pätevyyttä, joten kehitettävät suunnitelmat ovat hyvin usein laadultaan heikkoja.

Jelgavan kaupungin suunnitteluasiakirjat ovat peräisin alueelliselta tasolta. Kussakin kunnassa on myös rakennusmääräyksistä vastaava laitos. Latviassa tällaisia laitoksia on yhteensä 140. Niiden vastuulla on rakennusprosessien valvonta ja rakennussuunnitelmien hyväksyntä. Kaikki suunnitelmat ja asemakaavat ovat julkisia ja ne on julkaistava virallisella verkkosivulla, niin että kuka tahansa voi tutustua niihin. Tässä tapauksessa projektin asemakaava ei kuitenkaan ollut saatavilla internetissä.

Jelgavan kaupungin pitkäaikainen kehitysstrategia, 2007–2020

Strategian prioriteetit:

- kaupungin laadukkaan ja nykyaikaisen rakenteen kehittäminen
- kaikille asukkaille taataan yhtäläiset mahdollisuudet käyttää infrastruktuureita ja kaupungin palveluja
- kaupungin luonnon ja kulttuurin kestävä kunnossapito

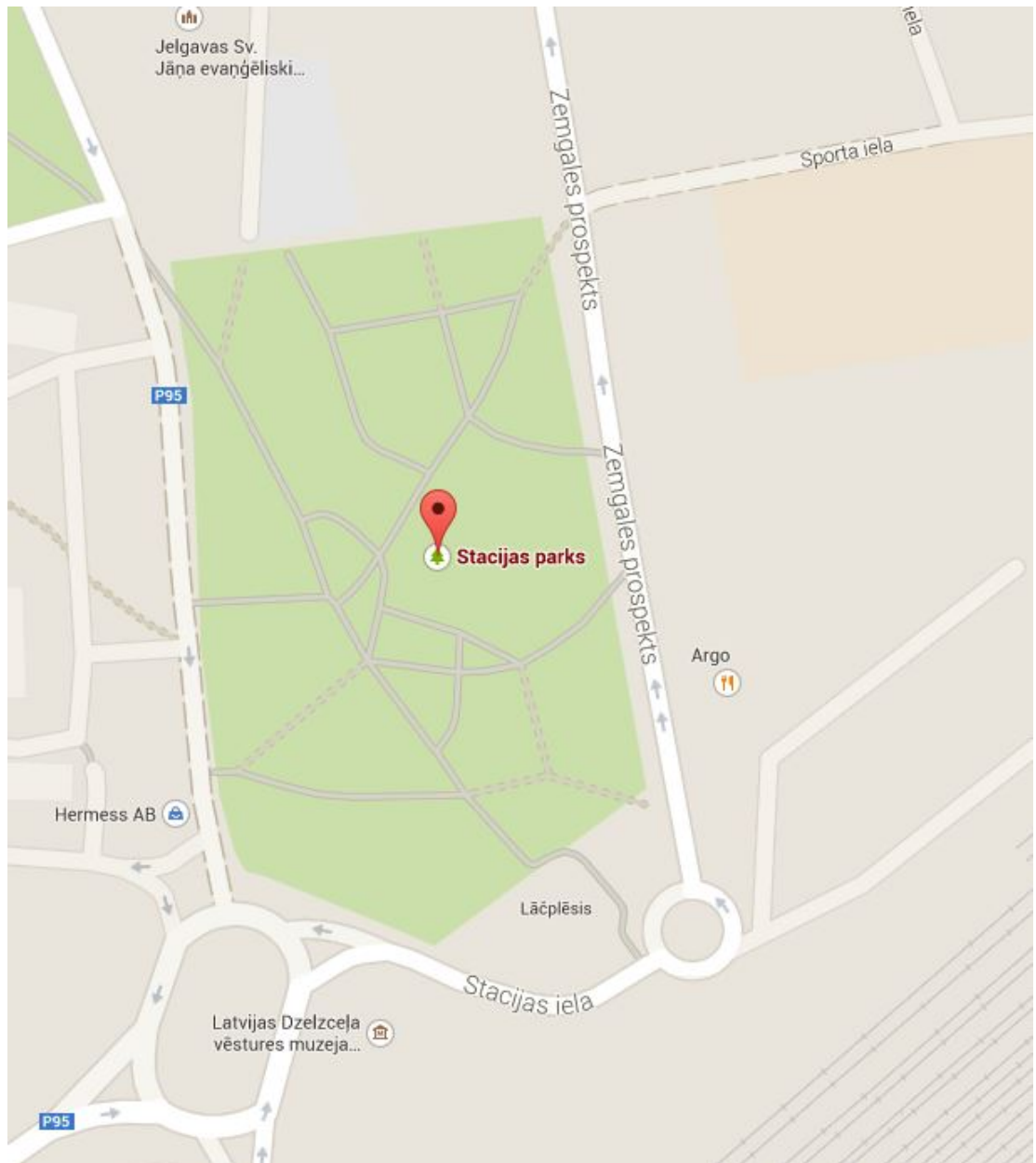
Visio vuodelle 2020:

- Jelgava on kaupunki, joka tarjoaa työhön ja vapaa-aikaan hyvin soveltuvan ihmisystävällisen ympäristön.
- **Jelgava on turvallinen ja hyvin kehittynyt kaupunki, jossa on korkea elämänlaatu.**
- Jelgava on dynaaminen kaupunki, jossa on tietopohjainen talous, laajat opiskelumahdollisuudet, ystävällinen sosiaalinen ympäristö ja paljon mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti kulttuuri- ja urheilutoimintaan.

3. Aluesuunnitelmien analyysi

Aivan aluksi tutkittiin Jelgavan kaupungin aluesuunnitelmaa, jotta saataisiin käsitys kaupungin yleisestä aluesuunnittelusta ja projektin kontekstista (kuva 4). Jelgava on keskikokoinen latvialainen kaupunki, jossa on erilaista väestöä. On myös erilaisia alueita – korkeita kerrostaloja, omakotitaloja, puistoja jne.

Analyysin kohteena oleva projekti sijaitsee keskusrautatieaseman läheisyydessä. Pohjimmiltaan siihen kuuluvat keskusrautatieasema, sen edessä oleva puisto, aluetta ympäröivät tiet ja ympäröivät rakennukset (kerrostalot, myymälät jne.)

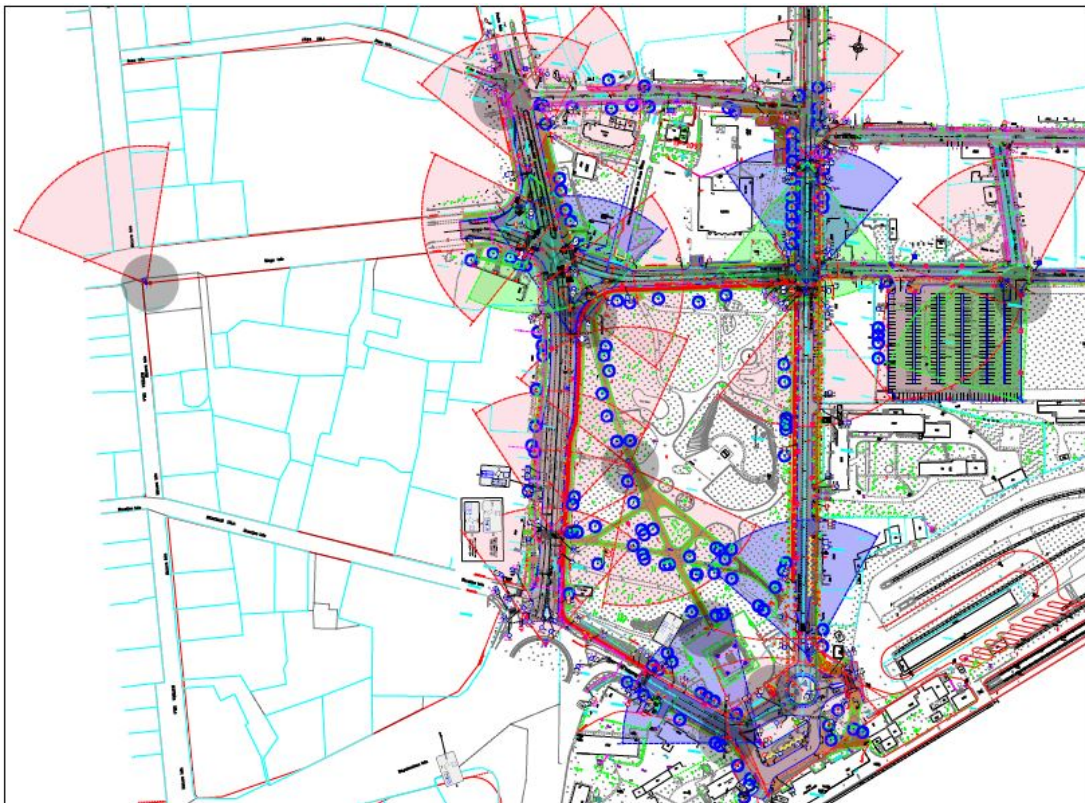
Kuva 5. *Analysoidun alueen kartta*

Uudelleenrakennusprojektin aikana toteutettavat suurimmat muutokset:

1. liikennejärjestelyjen muutokset (risteykset korvataan liikenneympyröillä, yksisuuntaiset kadut muutetaan kaksisuuntaisiksi, uusi tie yhdistämään kahta aikaisemmin yhdistämätöntä katua toisiinsa)
2. pyörätie puiston ympärille
3. julkisen liikenteen pysäkki lähemmäs keskusrautatieaseman sisäänkäyntiä
4. keskuslinja-autoaseman siirtäminen lähemmäs keskusrautatieasemaa (projektin toisessa vaiheessa)

5. keskustorin siirtäminen lähemmäs rautatieasemaa (projektin toisessa vaiheessa)
6. puistoalueen kunnostus – vanhojen puiden ja oksien leikkaus, uusien puiden istutus, puistomaiseman kunnostus, uusien penkkien asennus jne.
7. pysäköintialueen rakentaminen
8. kameravalvonnan asennus keskusrautatieaseman läheisyyteen.

Tieliikenteen muutoksia, puiston kunnostusta ja valvontakameroiden sijoitusta on analysoitu käyttämällä aluesuunnitelmia.

Kuva 6. Valvontakameroiden asennussuunnitelma

Valvontakameroiden sijoittelun on hyväksynyt Jelgavan poliisi. Kameroiden sijainti valittiin siten, että suurin osa alueesta olisi katettu, ja huomioon otettiin myös mahdolliset turvallisuusongelmat. Uudelleenrakennetun alueen yleiskartasta näkyvät liikenteen muutokset ja aluesuunnitelman muutokset.

Suunnittelustrategioiden ja asiakirjojen analyysi antoi jonkinlaisen käsityksen projektista. Paikallispoliisin kanssa järjestettiin tapaaminen ja myös kaupunginhallitukseen oltiin yhteydessä, jotta saataisiin enemmän tietoja projektista. Johtopäätös oli kuitenkin se, että asiakirjat eivät olleet riittäviä suositusten antamiseen. Visualisointi oli riittämätöntä, jotta olisi saatu täydellisempi käsitys siitä, miltä alue näyttää uudelleenrakennuksen jälkeen. Koska projekti on tällä hetkellä käynnissä, päätettiin vieraila uudelleenrakennettavalla alueella. Alueella vierailun yhteydessä kerättiin lisätietoja. Suosituksia ja huomautuksia laadittaessa käytettiin pohjana seuraavia CPTED-periaatteita:

1. territoriaalisuus
2. valvonta
3. kulunvalvonta
4. kohteen vahvistaminen
5. imago ja kunnossapito
6. positiivisen käytön helpottaminen

Alueen analyysi suoritettiin käyttäen pohjana standardin CEN/TR 14383-2 Liitettä D.

Identifioidut ongelmat:

1. Pyörätien ja jalankulkutien välissä ei ole minkäänlaista fyysistä estettä. Vain tien väri erottaa jalankulkutien pyörätiestä, ja tämä voi aiheuttaa epämukavuutta jalankulkijoille. Pyörätie on myös rakennettu ainoastaan puistoalueen läpi eikä jatku kaupungin keskustaan.

2. Liikenteen ja liikennettä koskevien säännösten muutokset tehtiin ottaen huomioon autonkuljettajien tarpeet, mutta ei niiden seurauksia jalankulkijoille. Keskusrautatieasemaa vastapäätä oleva liikennevaloin varustettu risteys korvattiin liikenneympyrällä ja jalankulkijoille tarkoitettulla suojatiellä, joka sijaitsee toisessa paikassa (ei paikassa, jossa oli aiemmin liikennevalot). Täten ihmiset joutuvat ylittämään kadun toisessa paikassa. Se sopii ihmisten tullessa pois junasta, mutta ei ole kätevä ihmisten mennessä ostamaan lippuja. Nämä muutokset on jo tehty ja ihmiset ylittävät kadun entisten tapojensa mukaan paikassa, jossa se ei nyt ole sallittua. Ihmiset tulevat asemalle hyvin usein puiston kautta ja nyt ei ole mahdollisuutta ylittää tietä tultaessa suoraan puistosta.

3. Puistossa ei ole jalkakäytävää suojatien kohdalla vastapäätä rautatieasemaa. Se sijaitsee siis hyvässä paikassa, mutta pitäisi olla mahdollisuus jatkaa kävelemistä puistossa. Puistossa ei ole kävelytietä, joten ihmiset kulkevat viheralueen kautta ja talvella on kaatumisvaara, etenkin vanhempien ihmisten osalta.
4. Rautatieaseman sisäänkäynnin luona oleva liikenneympyrä on hieman liian pieni julkista liikennettä varten.
5. Rautatieaseman lähellä sijaitsee huonomainen paikallinen baari, joka toimii juopuneiden henkilöiden kokoontumispaikkana ja aiheuttaa häiriöitä yleiselle järjestykselle, usein esiintyy väkivaltaa.

6. Keskusrautatieaseman lähellä kuljeskelee paljon kodittomia sekä nuorisoryhmiä, jotka voivat häiritä ihmisiä, etenkin öisin.
7. Puistoa vastapäätä on eristetty alue, joka on pimeä ja rakennusten (myymälöiden takapihojen) ympäröimä. Siellä on todella pimeää eikä minkäänlaista näkyvyyttä, luonnollista valvontaa tai valaistusta. Toisinaan ihmisten kimppuun hyökätään tai heidät ryöstetään tässä paikassa.

8. Suunnitellun pysäköintialueen sijainti ei turvallisuuden kannalta ole paras mahdollinen. Pysäköintialue on suunniteltu koko alueen reunaan. Päästäkseen pysäköintipaikalle monet ihmiset joutuvat ensinnäkin kulkemaan kahden tällä hetkellä hylätyn rakennuksen läpi, paikasta jossa ei ole riittävästi valoa eikä kadulle ole suunniteltu kameravalvontaa. Toisekseen pysäköintipaikka tulee alueen reunalle, joten sen ympärillä on vain avointa tilaa ja rakennuksia pysäköintipaikan edessä, ei siis minkäänlaista näkyvyyttä, luonnollista valvontaa eikä ulostulon/sisäänmenon valvontaa.
9. Puiston alueella on paikoin näkyvyyttä heikentäviä luonnollisia esteitä. Toisin paikoin on myös penkkejä, mutta ei valaistusta.

10. Puistoalueella on vanhoja bunkkereita, jotka voivat olla lapsille vaarallisia. Bunkkerit on suljettu mutta toisinaan nuoret tai kodittomat rikkovat lukkoja, ja lapset pääsevät sisään.

Alueen ja suunnitelman positiivisia Aspekteja:

1. Julkisen liikenteen pysäkki on hyvin lähellä rautatieaseman sisäänkäyntiä.

2. Keskuslinja-autoaseman siirtäminen rautatieasemalle muuttaa matkustamisen kätevämmäksi.

3. Keskustorin siirtäminen rautatieasemalle tekee alueesta myös sosiaalisen keskuksen luodessaan ihmisille kokoontumispaikkoja, ja se lisää toivottavasti kaikkien turvallisuudentunnetta.
4. Liikenneympyrä on parempi autonkuljettajille, etenkin vierailijoille, koska aiemmin oli melko hankalaa päästä pois.

5. Näkyvyys ja luonnollinen valvonta puistossa ovat hyvät. Puut ja oksat ovat sopivan korkeita ja tiheitä.
6. Suurimmalla osalla alueesta valaistus on melko hyvä.

7. Kameravalvonta on suunniteltu kattamaan lähes koko alue.
8. Alueellinen sijoittelu on selkeä ja on helppo löytää tie, vaikka olisit uusi kaupungissa.
9. Alue on hyvässä kunnossa.
10. Poliisi partioi keskusrautatieasemalla.
11. Ongelmallisen baarin läheisyyteen asennetaan valvontakamerat, joten kaikki häiriöt tallennetaan.

Suosituksia:

1. Pyörätien ja jalankulkutien väliin tulee rakentaa fyysinen este. Kun jalankulkijat käyttävät yleensä pyörätietä, voi sattua onnettomuuksia.
2. On rakennettava fyysinen este paikkaan, jossa ihmiset ylittävät tietä vanhasta tottumuksesta (olisi ollut parempi ottaa ongelma huomioon jo aiemmin, mutta tämä osa projektista on jo valmistunut)
3. Puistoon on rakennettava toinen jalankulkutie, joka liittyy suojatiehen, niin etteivät jalankulkijat joudu kulkemaan viheralueen kautta.
4. Tulevalle pysäköintialueelle johtavalle kadulle on asennettava kameravalvonta, ja parannettava valaistusta siellä. Ihanteena olisi huolehtia hylätyistä rakennuksista.
5. Bunkkereiden kunnossapitoa on parannettava (koska ei ole mitään mahdollisuutta päästä niistä eroon). Tarvitaan säännöllistä valvontaa sen varmistamiseksi, ettei kukaan voi päästä sisään.
6. Jalankulku- ja pyöräteiden jatkuvuus ja yhteydet tulee tarkistaa. Esimerkiksi kaikkien jalankulkuteiden tulisi jatkua puiston ulkopuolella ja pyörätien tulisi jatkua kaupungin keskustaan.
7. Puistossa pitäisi olla lamppu jokaisen penkin luona, muuten muodostuu pimeitä alueita, joihin nuoret voivat kokoontua juomaan jne.

Yhteistyön luomiseksi Jelgavan kaupungin kanssa kaupungin aluesuunnittelijan kanssa järjestetään pian kokous. Tarkoituksena on keskustella tästä projektista ja esittää kaupunginhallitukselle suosituksia.

Viro

Kopli Liinid (Koplin linjat)

Tiimi VI

Toomas Paap; Martin Rist - itäinen prefektuuri;

Marek Väljari - itäinen prefektuuri; Maria Derlõš - MTÜ Eesti Naabrivalve (kansalaisjärjestö Naapurivalvonta); MTÜ Linnalabor (kansalaisjärjestö Kaupunkilaboratorio)

Suunnittelualan pinta-ala on **23,13 ha**. Tavoitteena on kehittää kaupunkitilasta **turvallinen ja korkealaatuinen asuinympäristö**, jossa on tarvittavat infrastruktuurit, ja luoda lisää viheralueita uusien puistojen ja virkistysalueiden muodossa. On **mahdollista rakentaa:**

- 527 huoneistoa
- 38 omakotitaloa
- 5 julkista rakennusta
- 3 liikerakennusta

Valitut kehittäjät ovat **Pro Kapital ja Fund Ehitus**.

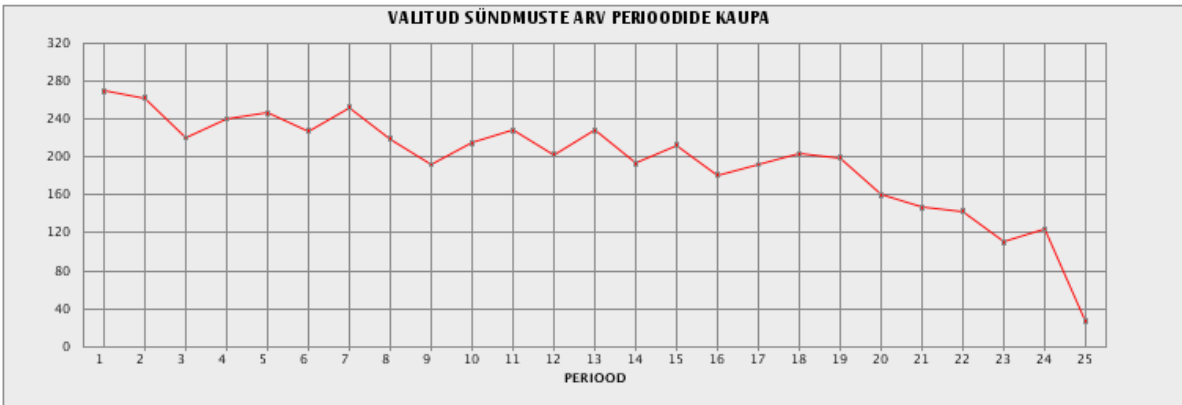

SÜNDMUSTE VALIK

☐ ENNETATAVAD SÜÜTEOD	☒ KÕIK KURITEOD	☐ KÕIK VÄÄRTEOD	☐ KÕIK LIIKLUSÕNNETUSED
☒ GRUPEERITUD SÜÜTEOD	☒ VARGUSED	☐ LIIKLUSSEADUS	☐ VARALISE KAHJUGA LÕ-D
☐ SÜÜTEGUDE PARAGRAHVID	☒ RÕÕVIMISED	☐ ALKO- JA TUBAKASEADUS	☐ HUKKUNUGA LÕ-D
	☒ VÄGIVALLAKURITEOD	☐ MUUD VÄÄRTEOD	☐ VIGASTATUGA LÕ-D
	☒ MUUD KURITEOD		☐ INIMKANNATANUGA LÕ-D

LINN: Tallinna linn | AEGREA SAMP: Nädalate kaupa | **AVA ARUANNE**

KAARDIL KUVATAV PERIOOD: 2014. aasta 32. nädal. Kokku undefined sündmust (XY orig.: undefined%).

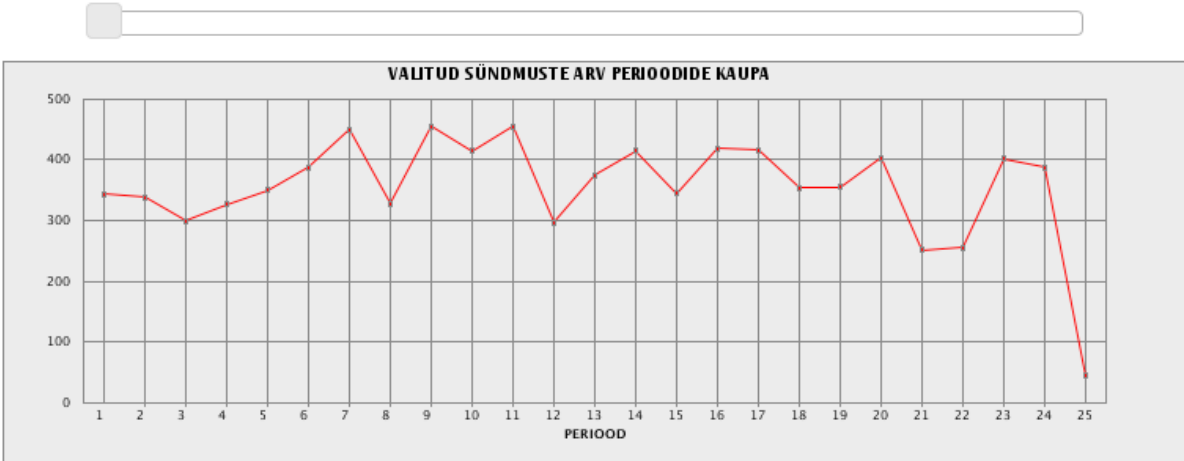
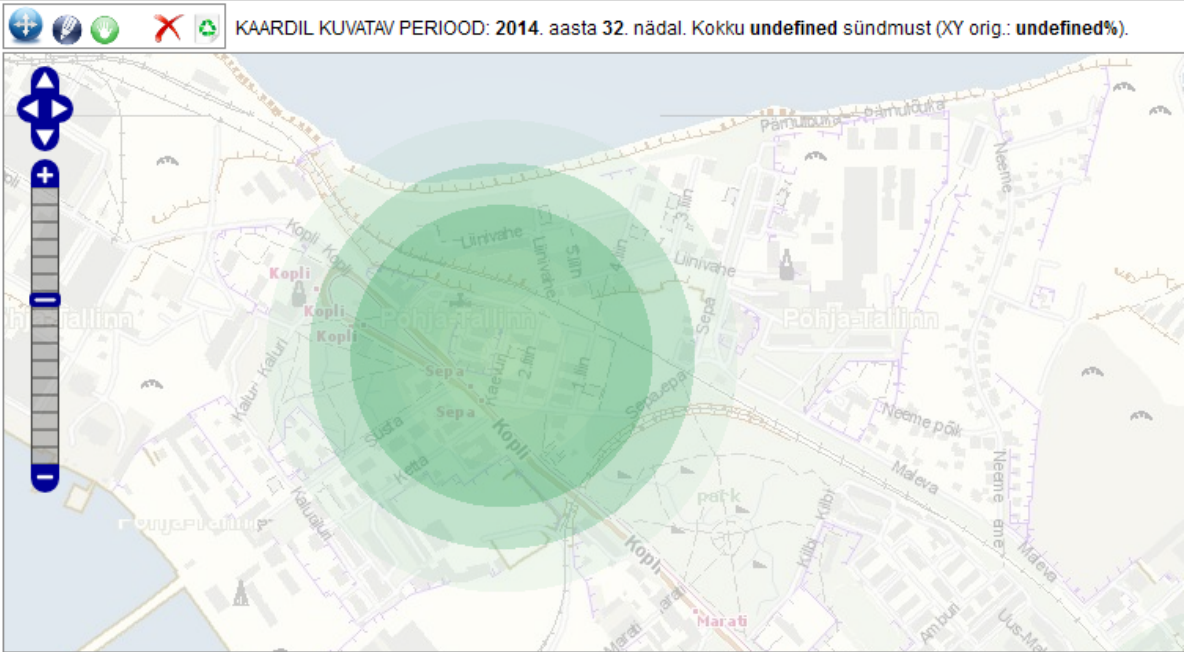

Vakavat tai huomattavat rikokset (*kuriteod*)

SÜNDMUSTE VALIK

☐ ENNETATAVAD SÜÜTEOD	☐ KÕIK KURITEOD	☒ KÕIK VÄÄRTEOD	☐ KÕIK LIIKLUSÕNNETUSED
☒ GRUPEERITUD SÜÜTEOD	☐ VARGUSED	☒ LIIKLUSSEADUS	☐ VARALISE KAHJUGA LÕ-D
☐ SÜÜTEGUDE PARAGRAHVID	☐ RÕÕVIMISED	☒ ALKO- JA TUBAKASEADUS	☐ HUKKUNUGA LÕ-D
	☐ VÄGIVALLAKURITEOD	☒ MUUD VÄÄRTEOD	☐ VIGASTATUGA LÕ-D
	☐ MUUD KURITEOD		☐ INIMKANNATANUGA LÕ-D

LINN: Tallinna linn | AEGREA SAMM: Nädalate kaupa | **AVA ARUANNE**

Rikkomukset (väärteod)

Perikadon partaalla oleva hoitamaton alue, epäsosiaalisten ihmisten kokoontumispaikka, jossa "normaali" ihminen ei voi asua. Suurin osa asunnoista on autioina, mutta niissä on kuitenkin laittomia asukkaita.

Rautatie jakaa alueen kahteen osaan:
Ylämpään ja Alempaan koloniaan
(Ülemine ja Alumine kolonii).

Rakennettu 1900-luvun
alussa telakan työntekijöitä
varten

CPTED kehityssuunnitelmassa

Turvallisuudentunne on nykyisin yksi keskeisimmistä seikoista, jonka ihmiset ottavat huomioon kotia valitessaan. Sen tähden yksi tämän suunnitelman tärkeimmistä aiheista onkin ehkäistä rikoksia ympäristön suunnittelun avulla ja poistaa rikollisuutta suunnittelustrategioiden avulla.

Territoriaalisuus

Suunnitelmassa:

1. asuinkortteleiden aitaus
2. luoda miellyttävä, holistinen arkkitehtuuri ja maisemaympäristö, joka ei ole kuitenkaan monotoninen
3. rajoittaa ulkopuolisten kulkua alueella
4. taata alueen pysyminen inhimillisessä mittakaavassa jakamalla se pienempiin alueisiin

Ehdotukset:

1. merkitä selvemmin ja säädellä julkisten ja yksityisten alueiden erottamista
2. aitojen rakentaminen:
omakotitalot - selkeät aidat (puulaudoista) korkeus enint. 1,5 m
kerrostalot - merkitä puolijulkisten alueiden rajat matalin aidoin (enint. 0,5 m) tai kasvillisuudella (pensasaidat).

KOPLIN LINJOJEN JA LÄHIALUEIDEN ASEMAKAAVA PÄÄKAAVIO M 1:1000

Valvonta

Suunnitelmassa:

1. monitoimitoimintojen luominen alueelle
2. taata sisäänkäyntien ja kulkureittien näkyvyys ikkunoista
3. valaistus alueella ja kaduilla
4. valvontakameroiden sijoitus sisäänkäyntien ja pysäköintipaikkojen luo
5. päivittäisen partioinnin toteutus
6. paikoituksen toteuttaminen pääasiassa kaduilla ja rakennuksista näkyvillä paikoilla
7. katujen suunnittelu jalankulkijoita, pyörä- ja autoliikennettä silmällä pitäen

Ehdotukset:

1. luoda enemmän erityyppistä käyttöä ja taata monitoimitoiminnot (liiketoiminta-alueilla ei pitäisi olla ainoastaan toimistoja vaan myös kauppoja ja palveluja)
2. taata, että ensimmäisen kerroksen liiketiloista on hyvä näkyvyys kaduille, ja laatia määräys, joka vaatii suurten ikkunoiden rakentamista
3. asentaa yhtäläinen katuvalaistus erittäin kirkkaiden kohdevalojen sijaan
4. rakentaa uudelleen vaaralliset jalankulkijoiden rautatienylityspaikat

5. kehittää asukkaiden vastuuta alueestaan luomalla naapurivalvontajärjestelmä

Kulunvalvonta

Suunnitelmassa:

1. katuverkostosta tulee melko selkeä ja se seuraa olemassa olevaa rakennetta
2. muuttaa alueelle pääsy helpommaksi kahdelta suuremmalta kadulta poistamalla läpiajo ja monet umpikujat
3. muuttaa alueelle pääsy mahdolliseksi myös polkupyörällä
4. luoda hyvin suunniteltu, selkeä ja johdonmukainen jalankulkuverkko
5. taata, että virkistysalueilla on ainakin kaksi sisäänpääsyä

Ehdotukset:

1. vähentää nopeutta suorilla kaduilla käyttämällä hidastustyssyjä suojateiden luona
2. rautatieylikulut on muutettava turvallisiksi ja mahdollisesti valvotuiksi

Kohteen vahvistaminen

Suunnitelmassa:

1. Rakennuksissa on oltava vahvat ikkunat ja ikkunanpuitteet, ovet ja lukot.
2. Tulevien kodinomistajien on otettava käyttöön henkilökohtainen turvajärjestelmä.

Imago ja kunnossapito

Suunnitelmassa:

1. säilyttää alueen arvokas historiallinen miljöö – uudessa suunnitelmassa otetaan huomioon perinteisten puutalojen olemassa oleva ulkonäkö
2. luoda yhteys uuden ja jo olemassa olevan kaupunkirakenteen välille
3. käyttää kestäviä ja lujia mutta miellyttäviä ja houkuttelevia materiaaleja
4. käyttää julkisivuissa vaaleita värejä

Positiivisen käytön helpottaminen

Suunnitelmassa:

1. tarjota hyvä valikoima erilaisia asumisvaihtoehtoja

Ehdotukset:

1. varoa riskiä, että alue muuttuisi aidatuksi yhteisöksi
2. asuntotyyppejä on säänneltävä (esim. alueella on oltava tietty osuus sosiaalisia asuntoja käsittäviä rakennuksia)
3. asukkaiden on saatava tietoa turvatoimenpiteistä ja heidän on oltava tietoisia toimenpiteistä, joita he voivat itse suorittaa (esim. poliisille ilmoittaminen, tilanteen valvonta, ulkopuolisten tarkkailu jne.)
4. Säännölliset tapaamiset yhteisön sisällä voisivat olla hyvä keino lisätä keskinäistä luottamusta ja turvallisuutta alueella.

5 ODOTUKSET

Vaihdoimme toimituskunnan jäsenten kesken ajatuksia CPTED-toimenpiteiden toteuttamisesta positiivisessa mielessä kussakin maassa. Tässä viimeisessä osassa esitämme yleiskatsauksen siitä, mitä odotamme tulevaisuudelta.

Liettua

Kuten jo aiemmin on mainittu, liettualaiset osallistujat saivat projektin 8 aikana perustiedot CPTED:stä. Osallistujien tärkeimpänä tehtävänä oli vaihtaa tietoja kollegojen ja muiden asianosaisten kanssa. Toivomme, että osallistujista tulee CPTED:n lähettiläitä omassa maassaan ja että he eivät ainoastaan levitä tietoa CPTED-periaatteiden vaikutuksista vaan osallistuvat aktiivisesti myös sekä uusien että jo olemassa olevien alueiden kehittämiseen. Toivomme, että hallitukset ja paikalliset viranomaiset osallistuvat aktiivisesti CPTED:n käyttöönottoon. Olemme havainneet, että ensimmäiset askeleet on jo otettu ja että suositus CPTED-periaatteiden toteuttamisesta Naujininkain kaupunginosan keskustassa on valmisteltu ja toimitettu Vilnan kaupunginhallitukselle. Odotamme, että tulevaisuudessa jokainen paikallispoliisi kykenee laatimaan yksinkertaisia CPTED-suosituksia ja toimittamaan ne turvallisemman ympäristön kehittämistä vastaaville paikallisviranomaisille.

Latvia

Kaikki CPTED-ohjelmasta saadut tiedot välitetään Latvian valtion poliisivirkailijoille näiden kansallisen koulutuksen yhteydessä. CPTED:tä koskevat tiedot välitetään myös latvialaisille asiantuntijoille projektin aikana toteutetun CPTED-käsikirjan välityksellä. Koulutukset ja CPTED-käsikirja antavat mahdollisuuden esitellä CPTED asiantuntijoille, jotka kykenevät sitten soveltamaan projektin toimintoja. Perustiedot CPTED:stä eivät kuitenkaan riitä tämän ennaltaehkäisy menetelmän toteuttamiseen.

CPTED:n toteuttaminen edellyttää yhteistyötä monien sidosryhmien välillä: kunnanhallitukset, oppilaitokset, suunnittelijat, arkkitehdit, rakennustarkastusviranomaiset,

poliisit, suuri yleisö jne. Se edellyttää myös todellisia muutoksia normatiivisissa sekä suunnitteluasiakirjoissa. Nämä ovat pitkän tähtäimen tavoitteita eikä niitä voida saavuttaa ainostaan soveltamalla tämän projektin yhteydessä saatuja tietoja. Kansalaisjärjestö Pro-Police on aloittanut työn Latviassa yhteistyössä suunnittelijoiden oppilaitoksen kanssa esitelläkseen CPTED-periaatteita nuorille suunnittelijoille – mutta kyseessä oli kuitenkin vain pilottiohjelma. Latvia ei ole vielä valmis näin perustavanlaatuisiin muutoksiin suunnittelujärjestelmässään, joten tämän ennakointikeinon käyttöönotto kestää vielä kauan.

Suomi

Koulutus on antanut hyvän CPTED-periaatteita koskevan taustan. Kunkin osallistujan kyky tehdä yhteistyötä pitkäaikaisen rikollisuudenehkäisyyn suunnittelussa on parantunut.

Tätä taustaa vasten olemme innokkaita ottamaan CPTED:n käyttöön kansallisella tasolla. Alankomaiden poliisin turvallisen asumisen projekti on osoittautunut erinomaiseksi tavaksi varmistaa, että turvallisuusnäkökohdat otetaan huomioon suunnitteluprosessin kaikissa eri vaiheissa. Ei ole epäilystäkään, ettemmekö voisi parantaa toimintaamme tältä osin Suomessa.

Projektin koulutukseen osallistui Suomesta viisi henkeä, kaikki meistä eri puolilta Suomea. Tämä auttaa meitä levittämään tietoa koko maahan. Jokainen osallistuja jatkaa työtään levittääkseen tietoja CPTED-periaatteista kaikissa osastoissa ja yksiköissä paikallistasolla.

Meidän kannaltamme seuraavana askeleena on interaktioon perustuvien koulutusohjelmien käynnistäminen, jotta tähän toimintaan saadaan Suomessa mukaan enemmän ihmisiä. Odotamme kovasti, että pääsemme järjestämään koulutusta sidosryhmille. Ensimmäinen koulutuspäivä järjestetään Suomen Poliisiammattikorkeakoulussa ja valmistelu on jo alkanut.

Turvallisuuden lisäämiseksi kaupungeissa tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä viranomaisten ja monien sidosryhmien välillä. Haluamme rohkaista yhä useampia ihmisiä osallistumaan rikollisuuden ehkäisyä koskevaan suunnitteluun.

Viro

Tähän projektiin osallistui useita poliisiprefektuureja eri puolilta Viroa, yhteensä noin 40 henkeä. Suurin osa osallistujista oli poliiseja, mutta mukana oli myös kaksi lehtoria sekä arkkitehteja ja ministeriöiden neuvonantajia. Näiden koulutusten myötä havaitsimme, että maassamme tarvitaan enemmän koulutusta ja että tulevat poliisivirkailijamme tarvitsevat opetusta tästä aiheesta ja Viron sisäisen turvallisuuden akatemia kirjoja, joiden avulla oppimisprosessia voidaan edistää. Haluamme kouluttaa poliisejamme niin, että he voivat tehdä yhteistyötä arkkitehtien ja kaupunkisuunnittelijoiden kanssa. Arkkitehdeille pitäisi samaten opettaa heidän koulutusohjelmissaan, kuinka käyttää työssään CPTED:n pääperiaatteita.